

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
PSİKOLOJİ PROGRAMI

**DİNDARLIK VE CİNSEL MİTLER İLE CİNSEL DOYUM ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NECMİYE BERFİN ERTEM

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. RAHŞAN BALAMİR BEKTAŞ

ANKARA

2023

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
PSİKOLOJİ PROGRAMI

**DİNDARLIK VE CİNSEL MİTLER İLE CİNSEL DOYUM ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NECMİYE BERFİN ERTEM

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. RAHŞAN BALAMİR BEKTAŞ

ANKARA

2023

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

† Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

12/10/2023

Necmiye Berfin ERTEM

ADAMA

Kahramanım olan canım anneme ve tüm emekçi kadınlara...

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans sürecim boyunca yanımda olan kendi ışığıımı kaybettiğim zamanlarda bile bana olan inancıyla yolumu aydınlatan canım arkadaşım Nehir Ünsal'a, desteklerini her zaman yanımda hissettiğim canım babama ve kardeşime, bu yolculukta beni destekleyen BLIS çalışma arkadaşlarıma ve tüm sevdiklerime teşekkür ederim.

Araştırma sürecim boyunca beni destekleyen, verdiği bilgilerle sürecimde yanımda olan tez danışmanım Doç. Dr. Rahşan Balamir Bektaş'a, değerli bilgileriyle bana ışık olan ve ilgisini üzerimde hissettiğim sevgili hocam Prof. Dr. Eda Karacan'a çok teşekkür ederim.

Son olarak da bugüne kadar hep yanımda olan, elimden tutan, bana vazgeçmemeyi öğreten anne yarım olan teyzelerime çok teşekkür ederim.

İyi ki varsınız...

ÖZET

ERTEM, Necmiye Berfin. Dindarlık ve Cinsel Mitler ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara,2023.

Dindarlık ve cinsel doyum arasındaki ilişkinin toplumsal ve psikolojik faktörlerle ne şekilde etkilendiği konusu, yeterince araştırılmamış bir alandır. Bu tez çalışmasının amacı, dindarlık ve cinsel mitlere olan inançların, cinsel doyum üzerindeki etkisini anlamak ve bu etkinin demografik değişkenlerle nasıl bir ilişkisi olduğunu ortaya koymaktır. Cinsellik, insanların yaşamlarında önemli bir yere sahiptir ve çeşitli faktörler tarafından etkilenmektedir. Bu faktörler arasında, toplumsal cinsiyet normları, kültürel değerler ve inançlar da bulunmaktadır. Özellikle dindarlık, cinsellik ve cinsel doyum üzerinde etkili olabilmektedir. Dini inançlar, bireylerin cinsellikle ilgili değerleri, tutumları ve davranışları üzerinde etkili olabilir. Ayrıca, bu tür inançlar, cinsel mitlerin oluşumu ve yayılması için de bir zemin hazırlayabilir. Bu konuda Türkiye’de yapılan çalışmalar genellikle tek bir değişken ile incelenmiş olup cinsel doyum çalışılanlar çoğunlukla heteroseksüel evli bireylere odaklanmıştır. Günümüzde cinselliğin hala bir tabu olması ve bu konunun toplumsal olarak kulaktan kulağa yayılan yanlış, eksik bilgilerle öğrenilmesinden dolayı birçok birey dini tutumlarından ve cinsel mitlerden kaynaklanan cinsel işlev bozuklukları yaşamakta ve cinsel doyuma ulaşmamaktadır. Son zamanlarda ülkemizde ve dünyada eşcinsel bireylerde cinsellik çalışmaları artmaya başlamıştır. Yakın zamana kadar eşcinsel bireylerin cinsel doyumunu ölçecek bir araç olmadığından bu konuda yapılan çalışmalar niteldir. Bu çalışmada ise homoseksüel bireylerin cinsel doyumlarını ölçmek için ayrı bir ölçme aracı kullanılmıştır. Bu konuda Türkiye’de yapılan çalışmalara katkı sağlaması ve daha kapsamlı bir bakış açısı elde edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Cinsel Doyum, Din, Cinsellik, Cinsel Yönelim, Cinsel Mitler

ABSTRACT

ERTEM, Necmiye Berfin. Examining the Relationship Between Religiousness and Sexual Myths with Sexual Satisfaction, Master Thesis, Ankara, 2023.

The relationship between religiosity and sexual satisfaction and how it is influenced by societal and psychological factors is an underexplored area of research. The aim of this thesis is to understand the impact of religiosity and belief in sexual myths on sexual satisfaction and to determine how this impact relates to demographic variables. Sexuality holds a significant place in people's lives and is influenced by various factors, including gender norms, cultural values, and beliefs. Religiosity can have an influence on sexuality and sexual satisfaction. Religious beliefs can affect individuals' values, attitudes, and behaviors regarding sexuality. Furthermore, such beliefs can provide a foundation for the formation and dissemination of sexual myths. Studies conducted in Turkey have often focused on a single variable, and research on sexual satisfaction has primarily targeted heterosexual married individuals. Today, sexuality remains a taboo topic, and many individuals experience sexual dysfunction and an inability to achieve sexual satisfaction due to misconceptions and incomplete information learned through word of mouth. In recent times, research on sexuality in homosexual individuals has started to increase both in Turkey and worldwide. Until recently, there was no specific tool to measure the sexual satisfaction of homosexual individuals, and studies in this area have been mostly qualitative. In this study, a separate measurement tool was used to assess the sexual satisfaction of homosexual individuals. The aim was to contribute to studies conducted in Turkey and provide a more comprehensive perspective on the subject.

Keywords: Sexual Satisfaction, Religion, Sexuality, Sexual Orientation, Sexual Myths

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

BİLDİRİM	i
ADAMA	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLOLAR DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM	5
ARAŞTIRMANIN TEMELİ İLE İLGİLİ LİTERATÜR	5
1.1. Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik	5
1.2. Cinsel Yaşam ve Cinsel Mitler.....	14
1.3. Cinsel Yaşam ve Cinsel Doyum.....	17
1.4. Cinsel Yaşam ve Din	20
1.5. Cinsellikte Cinsel Mitler, Din ve Cinsel Doyumun İlişkisi.....	24
1.6. Çalışmanın Amacı ve Hipotezler.....	29
2. BÖLÜM	31
YÖNTEM	31
2.1. Araştırma Evreni ve Örneklem.....	31
2.2. Katılımcılar.....	31
2.3. Veri Toplama Araçları.....	32
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu	32
2.3.2. Ok-Dini Tutum Ölçeği	33
2.3.3. Algılanan Dindarlık Ölçeği	33

2.3.4. Cinsel Mitler Ölçeği	33
2.3.5. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın formu)	34
2.3.6. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek formu)	34
2.3.7. Yeni Cinsel Doyum Ölçeği	34
2.4. İşlem	35
3. BÖLÜM.....	36
BULGULAR.....	36
3.1. Cinsiyete Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular	36
3.2. Cinsel Yönelime Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular	37
3.3. Yaşa Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular	38
3.4. Yaş ve Cinsel Doyum Değişkenlerinin İncelenmesine Dair Bulgular	39
3.5. Yaş, Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Bulguların İncelenmesi	40
3.6. Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumun Cinsel Yönelime Göre Bulguların İncelenmesi	42
4. BÖLÜM.....	44
TARTIŞMA	44
SONUÇ.....	52
KAYNAKÇA	53
EKLER.....	63
EK-1. Kişisel Bilgi Formu.....	63
EK-2. Ok- Dini Tutum Ölçeği.....	65
EK-3. Algılanan Dindarlık Ölçeği.....	66
EK-4. Cinsel Mitler Ölçeği	67
EK-5. Cinsel Doyum Ölçeği	68
EK-6. Yeni Cinsel Doyum Ölçeği.....	70
EK-7. Ölçek İzinleri	71
EK-8. Etik Kurul Onayı.....	73
ÖZGEÇMİŞ.....	74

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	32
Tablo 2. Cinsiyete Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumun Ortalama, Standart Sapma ve T test Sonuçları	37
Tablo 3. Cinsel Yönelime Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitlerin Ortalama, Standart Sapma ve T test Sonuçları	38
Tablo 4. Yaşa Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumunun Farklılıklarına İlişkin Tek Yönlü Varyans (Anova) Sonuçları	39
Tablo 5. Cinsel Doyum ve Yaş Korelasyon	40
Tablo 6. Yaş, Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler Ve Cinsel Doyum Arasındaki Korelasyon Analizi.....	42
Tablo 7. Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Kadın).....	43
Tablo 8. Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Erkek)	43
Tablo 9. Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Olmayan Bireyler).....	43

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No:

Şekil 1. Cinsel Yanıt Döngüsü.....	18
Şekil 2. Cinsel Yanıt Döngüsü.....	19

GİRİŞ

Cinsellik, doğumla başlayıp ömür boyu devam eden bir olgudur. Cinsellik bireyin içinde yaşanmış ve dışarıya vurulmuş düşünceleri, arzuları, fantezileri, davranışları, değerleri, tutumları, pratikleri, rolleri ve ilişkileri gibi birçok boyutu içinde barındırır. Ahlaki, kültürel biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, tarihi, faktörlerden etkilenen cinsellik için bu boyutların hepsinin her zaman tecrübe edilmiş ya da ifade edilmiş olması gerekmez. Cinsellik denince en çok çağrışım yapan kelimeler haz, zevk, aşk, üremek olmasına rağmen cinsellik sadece duyumsal boyutuyla değil hem akli hem bedeni içeren bir kavramdır (CETAD, 2006; WHO, 2006).

Cinsellik, zihinleri meşgul eden ve kişiye özel bir mesele olarak görülmekle birlikte aynı zamanda insanın ve toplumsal eylemin bir alanı ve toplumsal yaşamın sıradan bir gerçekliğidir. Doğal psikolojik bir olgu olduğu gibi toplumsal olarak yapılandırılan toplumsal bir fenomen olarak da görülebilir. Aslında cinsellik her toplumda farklı şekillerde ifade edilen, evrensel bir deneyimdir.

Ancak, cinselliğin deneyimlenme biçimi cinsel normlar ve değerler, kültürel, farklılıklara bağlı olarak büyük farklılıklar olarak gösterilmektedir. Cinsellik, sosyal ve kültürel faktörlerin yansısı dini inançlar ve öğretiler tarafından da şekillendirilmektedir.

Cinsiyete göre belirlenen toplumsal cinsiyet rollerinin sosyokültürel bir gerçekliğe dönüşmesindeki en önemli belirleyiciler din ve aile kurumlarıdır. Cinsel politika pratiği büyük ölçüde bu kurumlara bağlı olarak şekillenir. Bu kurumlar içinde toplumsal cinsiyet ilişkilerini barındırır ve bireylerin cinsel benlik anlayışını etkiler. Özellikle kadınların toplumsal rollerini içselleştirmesi kadınların cinselliğini kontrol eden çeşitli dini ve geleneksel mekanizmalarca sağlanır. Her ne kadar cinselliğin kendimizden kaynaklandığı ve kişisel olduğunu düşünülse de cinsellik birçok farklı yöntemle kamusal olarak inşa edilir ve denetlenir (Imam,2004). Bununla birlikte, her toplumda bulunan aile, siyaset, hukuk, ekonomi, ahlaki değerler, din ve estetik gibi temel kurumlar ve değer alanları, toplumun inançlarını, değerlerini ve kültürünü yansıtan birer aynadır. Bu nedenle toplumsal cinsiyet kavramı da bu bağlamda kültürlerde benzerlikler ve farklılıklar gösterebilmektedir (Adaçay, 2018; Yeter, 2015).

Bireylerin cinsel yönelimlerinin, cinselliği yaşama biçimlerinin, bekaret konusundaki hassasiyetin toplumdaki norm sistemlerine göre şekillendiği vurgulanırken toplumsal

normların etkilendiği en büyük kaynaklardan birinin de din olduğu yadsınamaz bir gerçekliktir. Din, insanların hayatını yönlendirmek için etkili bir kültürel güçtür. Çoğu ataerkil dini düşünce bireylere cinsellik hakkında yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi sunarak kişinin cinsel kimliği ve cinsel etik davranışına dair sınırlar belirlemektedir. Cinsiyet ve cinsellik hakkında belirlenen sınırlar hem toplumsal olarak inşa edilirken hem de dini olarak kutsanmış bu senaryolar bireylerin cinsel seçimlerinin duygusal boyutlarının önemini bir kenara bıraktırmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında, din, cinsellik, cinsel kimlikler ve cinsiyet rolleri birbirleri ile uzun süredir etkileşim içindedir ve bu etkileşim toplumların normlarını bireylerin davranış ve yaşayış biçimlerini şekillendirmektedir (Davis ve Fleming, 2018; Hunt ve Jung,2009).

Cinsellik ve din, birbirleriyle karşılıklı olarak ilişkili olan ve bu ilişkinin farklı düzeylerde gerçekleştiği iki önemli kavramdır. Bir yandan dinler, cinselliğin anlamını ve toplumdaki cinsiyet rollerini etkileyen güçlü bir etkiye sahiptirler. Öte yandan, cinsellik, insan doğasının içinde var olan temel bir eğilim olarak dinlerin önemli temalarından birini oluşturur (Turan, 2014).

Dini inanç sistemleri insanların hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Dünyevi ahlakçılığın yükselmesi dini ahlakçılığın ortadan kalkması anlamına gelmemektedir. Günümüzde din, bireylerin duygularını, düşüncelerini ve cinsel davranışlarını şekillendirmeye devam etmektedir. Bireylerin cinselliğe dair tutumlarında, flört ederken, evlilik öncesi ve sonrası deneyimledikleri cinsel ilişkilerde, bekaret algısında dinin önemli bir yordayıcı olduğu düşünülmektedir (Reynolds, 1994; Rosenberg ve Sutton-Smith, 1972; Wink, 1999 akt. Koç,2022).

Cinselliğin kurgulanması ve cinsel davranışların düzenlenmesi, her toplumda, belirli siyasi, sosyoekonomik, kültürel ve dini koşullara göre değişiklik göstermektedir. Tek tanrılı dinlerde cinselliğin yaşanışına dair bazı ortak kurallar mevcut olmasına rağmen, cinselliğe ilişkin olarak birbiriyle kimi zaman örtüşen kimi zaman çelişen birçok farklı söylem bulunduğu konusu göz ardı edilmemelidir.

Özelde İslam dini için bakıldığında da aynı durum geçerlidir. İslam ve cinsellik hakkındaki söylemler, genellikle çeşitli Müslüman toplumlardaki uygulamalar arasındaki farklılıklar mevcuttur. Ancak cinselliğe bakışları konusunda, varlığını sürdürmekte olan çeşitli mezhepler ve İslami düşünce ekolleri arasındaki farklılıklar ve İslam'ın çeşitli sosyoekonomik ve siyasi sistemlerle etkileşiminin Müslüman

toplumlarda yaşayanların cinselliğini nasıl etkilediği konusu az araştırılmış bir konudur. Özellikle toplumda cinsel davranışların düzenlenmesi konusunda bilgi veren cinsel davranışlara ilişkin tabular da yeterince araştırılmamıştır (İlkkaracan, 2004).

İslam coğrafi olarak yayılmasına bağlı olarak sosyoekonomik, kültürel ve siyasi farklılıklara sahip olduğundan Yahudilik ve Hristiyanlıktan ayrılan geleneklere sahiptir. İslam, cinselliği doğal ve insani bir ihtiyaç olarak görmekle birlikte, bu ihtiyacın belirli etik ve ahlaki çerçeveler içinde karşılanması gerektiğini savunur (El Feki, 2013). Bu, İslam'ın cinsellik konusundaki temel öğretilerini oluşturur ve bu öğretiler, Müslüman toplumlarındaki cinsel normların ve tabuların temelini oluşturur. Kuran'da kadının ve erkeğin evlilik çerçevesinde hem cinsel doyumun hem de cinsel güdülerin iki tarafın da hakkı olduğu söylenmektedir. Ayrıca, kadının cinsel güdülerinin erkekten fazla olduğu ve bu nedenle kadının cinselliğinin kontrol altında tutulmaması durumunda toplumda kaos, kargaşa olabileceği düşüncesi de hakimdir (İlkkaracan, 2004).

Kuran'a ve İslami uygulamaların temelini oluşturduğu geleneksel olarak kabul edilmiş literatüre dayalı yorumlar da kadın cinselliğinin kurgulanması konusunda özellikle farklı görüşler bulunmaktadır. Geleneksel metinlere göre, bir yanda İslam hem kadınların hem de erkeklerin cinsel güdeleri ve cinsel doyum hakkı olduğunu kabul etmiştir. Orgazm, her iki cinsiyete özgü bir haz olarak kabul edilmiştir ve İslam, cinsel haz konusunda suçluluk duygusu yüklemeyi ancak doyum ve hazzın onaylanması için İslami evlilik çerçevesinde gerçekleşmesi gerekmektedir (İlkkaracan, 2004).

Ancak cinsel güdüler açısından kadınlar ve erkekler karşıt olarak görülür: Erkekler, rasyonel ve kendilerini kontrol edebilir olarak görülürken kadınların duygusal ve kendilerini kontrol etmede yetersiz olarak görülmesi söz konusudur. Bazı Kuran ayetleri, özellikle Kuran'da yer alan Züleyha ile Yusuf anlatısı, kadınların erkeklerden daha fazla cinsel istek ve baştan çıkma kapasitesine sahip oldukları, erkeklerin ise baştan çıkarılmaya açık, ama rasyonel ve kendilerini kontrol edebilir olduğu yorumlarının temellerini oluşturmuştur (İlkkaracan, 2004).

Hristiyanlıkta da mezheplere göre cinsellik konusundaki gelenekler farklılık göstermektedir. Özellikle Katolik mezhebinde, şehvi arzular potansiyel açıdan günahtır ve hazza karşı olan, üreme amaçlı olması dışında cinsel etkinliğini günah olarak gören bir anlayış söz konusudur (Mernissi,2004). Cinsel doyum ve cinsel hazza karşı, cinsel birlikteliğin ise sadece soyun devam ettirilmesi amacı ile meşrulaştırıldığı

görülmektedir. Ayrıca Mernissi (2004)'nin belirttiği bir noktaya dikkat çekilmelidir. Mernissi, Hristiyanlık ve İslamiyet'in kadın cinselliği anlayışlarının farklı olduğunu belirtmektedir. Hristiyan toplumlarında kadın cinselliğinin pasif olduğu anlayışı var iken, Müslüman toplumlarında kadın cinselliğinin aktif olduğu şeklinde örtük bir anlayış bulunmaktadır. Ayrıca Kuran'ı Kerim kadınların cinsel arzusunu betimlerken olumlu bir yaklaşım sergiler. Kadın cinselliğine ilişkin yaklaşımı anlamamıza olanak sağlayan Yusuf ile Züleyha kıssasının Kuran'ı Kerim'deki anlatılışı ile İncil'deki anlatımı değerlendirildiğinde Kuran'ın İncil'deki anlatıya göre, kadınların cinsel arzusunu betimlerken olumlu bir yaklaşım içinde olduğu görülmektedir. İncil'deki anlatıdan farklı olarak Kuran'da Züleyha'nın yapmış oldukları yanlış dahi olsa anlaşılır olarak gösterilmektedir (Ahmed, 2004).

Ayrıca, Protestan ve Katolik kiliselerinde bireylerin cinselliği yaşama biçimleri, fantezileri şeytanla ilişkilendirilmiş ve Hristiyanlığın uygun gördüğü şekilde cinselliğin yaşanılmaması, düşünülmemesi 'Şeytanın Hristiyan ruhunu ayartması' olarak yorumlanmıştır. Bu da bireylerin dini inançlarının, mitler üzerindeki etkisini göstermektedir (Kilci, 2018).

Cinselliğe yaklaşım konusunda hemen hemen her dinden köktendinci akımlar, kadın cinselliğinin kontrolünü amaçlayan politikaları daha fazla benimsemektedirler. Hristiyan, Musevi, Budist ya da Hindu kadınlar köktendinci akımların kadınların insan haklarını hiçe sayan uygulamalarıyla karşı karşıya kalmaktadırlar (İlkkaracan, 2004).

Bireylerin anlam çerçevesini oluşturan dinsel öğretiler, cinsel mitler, toplumsal cinsiyet normları ve cinsel doyum arasındaki ilişki karmaşık bir etkileşimi yansıtır. Cinsel mitler, toplumun cinsiyet normlarına dayalı olarak oluşur ve cinselliği tanımlar; bu normlar da toplumsal cinsiyet beklentileriyle, dolayısıyla bu da cinsel yönelim ile bağlantılıdır. Din, cinselliği etkileyen önemli bir faktördür ve farklı dinler farklı cinsellik normları ve inançları öğretir. Dinlerin öğretileri, cinsel davranışları ve cinsel doyum algılarını şekillendirebilir. Toplumsal cinsiyet normları, dinler tarafından desteklenir veya şekillendirilir ve cinsiyet rollerini düzenler. Bu faktörler, bireylerin cinsel davranışlarını ve cinsel doyumlarını etkiler ve cinselliği toplumsal, kültürel ve dini bir bağlamda anlamamıza yardımcı olur (Apay ve ark., 2013; Bilgiç ve Karahmet, s.139; Zilbergeld, 1992).

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN TEMELİ İLE İLGİLİ LİTERATÜR

1.1. Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik

Cinsiyet ve toplumun sınırları belirlenirken, kadın ve erkek arasındaki farkların sadece biyolojik ve fiziksel farklılıklardan dolayı mı yoksa toplumlarda olan sosyal ve kültürel değişimlerden dolayı mı olduğu sorularının cevapları aranmıştır. Bu cevaplardan yola çıkılarak toplumsal cinsiyet kavramına açıklamalar getirilip, sınırları belirlenmiştir (Yeter, 2015).

Cinsellik ve toplumsal cinsiyet analitik olarak ayrı fenomenlerdir. Ancak belirli noktalarda birbiri ile kesişirler. Kültürün üyeleri bu kesişmeleri doğalmış gibi, kesintisiz ve organik bir şekilde yaşarlar ancak bu bağlantı noktaları da tarihsel ve kültürel olarak değişir. Toplumsal cinsiyetin ve cinselliğin kesiştiği yer, heteroseksüellik kurumu ve heteroseksüellik uygulamalarıdır. Cinsiyetçi bir norm bakımından heteroseksüellik hem cinsel ilişkileri hem de cinsiyetçi toplumsal ilişkiler ve uygulamaları kapsamaktadır (Jackson ve Scott, 2012). İlk dönem feminist çözümler içinde cinsellik ikincil yani toplumsal cinsiyetten türeyen bir kategori olarak düzenlenmiş olarak kabul edilmiş sonrasında bu anlayış değişmiştir (Rubin,1975). Günümüzde ise feminizm ve queer teori, heteroseksüelliği, cinselliğin normatif biçimi olarak ve cinsiyetçi bir norm olarak tartışmaya açmışlardır.

Toplumsal cinsiyet cinselliğin toplumsal olarak yapılandırılmasında temel olarak görülebilir. Toplumlar kadınlar ve erkekler için birbirinde farklı düzenlemeler öngörür. Çoğunlukla bu düzenlemeler cinsler arasındaki fizyolojik farklılıklarla ya da üremedeki farklı rolleriyle rasyonalize edilir (Mernissi,2004). Toplumsal cinsiyet bağlamında, cinsiyete bağlı olan farklılıklara bakıldığında, doğurganlık en önemli farklılıklardan biridir. Kadın belirli bir cinsel olgunluğa gelip menstrüasyon dönemine girdikten sonra üreyebilirken erkekler ise ergenlik dönemiyle birlikte bu olgunluğa ulaşırlar. Erkeğin üremek ve neslini devam ettirirken hiçbir fiziksel değişime uğramasına gerek yok iken kadınların ise fiziksel olarak hamilelik süreci geçirmesi ve bebeğin bakımını üstlenmesi kadının yükünü artırmaktadır. Bu da sonuç olarak

kadınların cinsel varoluşları konusunda daha muhafazakâr tutumlarda bulunmasını açıklamaktadır (Rossi,1986).

Toplum özellikleri ve benzerlikleri göz önünde bulundurularak yapılan çalışmalar toplumsal cinsiyet rollerini incelemişlerdir. Ülkemizde olduğu gibi Afrika ülkelerinde de din, toplumsal değerler ve geleneklerden kaynaklanan toplumsal cinsiyet rollerinin bireylerin hayatında çok büyük rol oynadığı görülmektedir. Türkiye’de Coşkun’un yaptığı (2016) toplumsal cinsiyet rolü ve göç ilişkisini inceleyen ampirik çalışmada Türkiye’deki kadınlar ve Afrika ülkelerinden göç eden kadın göçmenler arasında toplumsal cinsiyet rolleri açısından toplumda benzerlikle bulunmuştur. Göçmen kadınların deneyimleri incelendiğinde ev işlerindeki sorumlulukların kadının görevi olarak görülmesi, ekonomik zorluklar, aile içi şiddet, toplumsal normların mevcudiyeti gibi benzerlikler kadınların yaşadığı ortak deneyimlerdir.

Geçmişten bu yana cinsellikle ilgili toplumsal normlara uyulması konusundaki baskı birçok kültürde devam etmektedir. Gençlik ve erişkinlik döneminde bireyler evlilik, cinsellik, heteroseksüellik, homoseksüellik gibi konularda toplumdaki normlara uygun davranışlar sergilerler. Örneğin, Nijerya’daki iki büyük kültürel geleneği temsilen eden Bette ve Owe ‘lara göre, kız çocuklarına doğduklarında verilen isimler bile ataerkil ideolojinin göstergesidir. Kız çocuklarına toplumdaki cinsiyetçi normlara göre toplumsal cinsiyet rollerini yansıtacak şekilde isimler konulur (Mensah, 2022).

Toplumsal cinsiyet, eşitliğin ve eşitsizliğin nasıl örgütlendiğini anlamının önemli bir parçasıdır. Hiyerarşik yapılar erkek ve kadın arasında olan ilişkiye dair genelleştirilmiş anlayışlara dayanır. Cinselliğe ilişkin olarak da aralıksız devam eden toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri mevcuttur. Kenya, Irak, Liberya, Kongo gibi ülkelerde kadın olmak demek hala okullarda, iş yerlerinde, sokakta veya evlilikte mücadele içinde olmayı gerektirmektedir. (Moore ve ark., 2014).

Toplumsal cinsiyet rolleri ve hakların kadınlar ve erkekler arasında toplumlara göre değişkenlik gösterdiği bir gerçektir, bu durum hem kültürel hem de sosyal faktörlere bağlıdır. Günümüz dünyasında özellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin daha ön planda olduğu ve cinsiyet rollerinin dayatmasının daha çok olduğu ülkelerde eğitimde cinsel sağlık eğitimi ve üreme konularının iktidarın baskısı nedeniyle zayıf kalmaktadır. Kadınların siyasi özgürlüğü, sosyal yaşamdaki özgürlüğünün artırılması gibi konular birçok yerde gündem olmasına rağmen bireylerin cinselliği yaşama

özgürlüğüne konulan tabular, bekaret konusundaki çifte standartlar ortadan kalkmadıkça diğer haklarına kavuşmaları da biraz zor olacaktır (Derya ve ark., 2016; Moore ve ark., 2014).

Vietnam’da yapılan araştırmada (2010) Vietnamlı erkeklerin bekaret algısının değişimi ve bu değişimi kadınlarla nasıl ilişkilendirildiğine bakılmıştır. Geçmişte toplumda var olan geleneksel normlar ve cinsiyet dayalı olan beklentiler erkeğin bekareti daha fazla önemsemesine yol açarken teknoloji, medya ve küreselleşmenin etkisiyle birlikte bekaret son yıllarda daha az önemsenen bir konu haline gelmiştir. Ancak gelişen teknoloji ve küreselleşme faktörlerine rağmen yaşanan bir dönüşüm olmakla birlikte kadının bekareti ve cinselliği konusunda toplumun hala kadınları bekaretlerini koruma konusunda baskıladığı ve damgalama sürecinin devam ettiği görülmektedir. Bu durum aynı zamanda kadın ve erkekler arasındaki cinsiyet eşitsizliğinin varlığını ve sosyal ve kültürel değişimlere rağmen kadınların cinsel özgürlüklerinin kısıtlanmaya devam ettiğini göstermektedir (Martin, 2010).

Evlilik öncesi bekarete verilen önem, çoğu Müslüman toplumda, erkek egemen namus anlayışının temelini oluşturduğu gibi, Müslüman toplumların çoğunda yer alan evlilik öncesi cinselliğe ilişkin güçlü tabunun göstergesi olmaktadır. Türkiye’de bekaret gündemi ise bekaret muayeneleriyle gündemde olmuştur. 1980’lerde başlayan bekaret muayeneleri tartışmaları 2000’li yıllara kadar devam etmiştir. 20 yıllık bu süreçte birçok kadın hakları platformu, üniversite öğretim üyeleri, Avrupa insan haklarına kadar birçok kurum ve kişi bekaret muayenelerinin kaldırılması için protestolar, seminerler ve çalışmalar yapmıştır. Sonuç olarak, 2004 yılında kabul edilen bir yasa ile bekaret muayenesinin ismi değiştirilmiş ve yapılması zorunlu hale getirilen kısıtlamalar getirilerek, kadınların cinsel haklarına yönelik olumlu bir gelişme kaydedilmiştir (Blank, 2008 s. 14-25).

Kadınlar ve kadınların cinsel hakları feminizm için önemli bir nokta olmuştur. Feminizm, kadınların toplum içindeki statülerini ve cinsel özerkliklerini güçlendirmeye yönelik birçok çaba ve hareketi içerir. Bu çabalar, cinsel hakların tanınması, cinsel sağlık hizmetlerine erişim, cinsel şiddetle mücadele, üreme hakları ve cinsel eğitim gibi konuları kapsar. Bu amaçla yapılan araştırmalar, cinsel sağlık, üreme sağlığı, cinsel eğitim, cinsel şiddet ve toplumsal cinsiyet rolleri gibi konularda kadınların deneyimlerini ve ihtiyaçlarını anlamak ve politika önerileri geliştirmek amacıyla gerçekleştirilir. Bu araştırmalar, kadınların cinsel haklarına saygı gösterilmesi, eşitlik ve

adaletin sağlanması için önemli bir kaynak oluşturur. Feminizm ve yapılan araştırmalar, cinsel hakların tanınması ve cinsel özerkliğin desteklenmesi açısından önemli bir rol oynamaktadır (Rupp, 1989; Falana ve Uzomah, 2020).

Cinselliğin kadın ve cinsel yönelim boyutuyla ilgili çeşitli tartışmalar bulunmaktadır. 1960'larda başlayan ikinci dalga feminizm hareketi ile cinsel özgürlük, doğurganlık, üreme hakları gibi konular üzerinde durulmaya başlandı. Konuya ilişkin olarak Radikal feminizmin temsilcilerinden Millett (2018), kadının üremesinin, cinselliğinin, bekaretinin ve bedeni üzerinde karar alma mekanizmalarının kontrolüne dikkat çeker. Kadının cinselliğiyle ilgili toplumsal baskılardan ve mitlerden dolayı, kendi cinselliğine yabancılaştığına vurgu da bulunur.

1970'lerden 1990'lara kadar devam eden kadın hareketlerinin de etkisiyle kadın cinselliğinin özerkliğinin tanınması gibi konular tartışılır. 20.yüzyıl boyunca cinsellik bireysel kimliğin merkezi olarak algılanmış ve cinselliğe büyük bir önem atfedilmiştir (Herzog,2014). Bu yüzyılda aşkın cinselleştirilmesi seksin erotikleştirilmesi, kadınlara özgü cinsel zevkler gibi konularla daha fazla ilgilenilmiştir (Jackson ve Scott,2012). Cinsiyet ve cinsellik konularını ele alan ve feminist akımın önemli isimlerinden olan Butler'a (1990) göre cinselliğin eril ve dişil olarak dilde kullanılması aslında heteroseksüel hegemonyaya yani üreme hedefli olmaya hizmet etmektedir. Özellikle 1990'lı senelerde, Judith Butler'ın da öncülerden olarak görüldüğü Queer temelli araştırmalarda amaçlardan biri de feminist araştırmaların cinsiyet (kadın-erkek) ya da toplumsal cinsiyete (kadınlık/erkeklik) dayandırılmayıp bireylerin kimliklerinin ön planda olduğu bir terminoloji yaratmaktır yani asıl odak noktası cinsiyet ve cinsellik üzerinedir. Queer. kuramı, kadınlarla ilgili ele alınan sorunların yansırı durumu heteroseksüelliğe indirgemekten çıkarıp gey, lezbiyen, trans konularındaki meselelerle ortak bir dayanışma durumu oluşturmuştur. Kadınlığın sabit bir özne olup olmayacağı ile o dönemde tartışmalar yaşanırken feminizm bağlamında cinsiyetin politik ve toplumsal bir yapı olduğundan bahsetmiştir. Erkek egemen ve heteroseksüelliğin dayatıldığı toplumlarda kadınlık, kadın olmak belirli beklentilere ve normlara dayanmaktadır. Cinsel haz ve cinselliğin kişinin cinsel yönelimini sadece heteroseksüellik ile kısıtlayarak değil cinsel yönelimleri de kabul ederek özgürleştirmenin ve erile özgü haz odaklı olmanın yanı sıra kadınların da cinselliği inşa etmesinin farklı yolları olduğunu olabileceğini savunmuştur (Butler,1990 s. 69-85; Marinucci, 2020; Saygılıgil, 2015 s.275-277).

Birçok çalışmada da görülebileceği gibi toplumsal cinsiyet, normlar, cinsellik, bekaret, heteroseksüellik kavramları kadınlar üzerinde şekillenmektedir. Cinsel davranıştaki toplumsal cinsiyet asimetrisi devam etmektedir. Bunun temel nedeni ise özellikle ataerkil aile kurumunun bu kavramlar üzerinde etkisi olmasıdır. Aileler çocuklarına özellikle ahlaki değer aşılama çalışırken aslında cinsel mitlerin kabul edilmesine zemin oluşturabilir çünkü cinsel mitler aile içinde bireyin yanlış/yanıltıcı bilgilerle büyüdüğü bir ortamda kolaylıkla oluşabilir. Bu nedenle çocuklar cinsellikle ilgili yanlış inançlara sahip olabilirler. Ailelerin cinsellik konularını tabu olarak görmesi, çocukların cinsellikle ilgili sorularını yanıtlamamaları veya bu konuları utanç verici olarak görmeleri, mitlerin yayılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, ailelerin cinsellikle ilgili bilgi eksikliği veya yanlış bilgileri aktarmaları da mitlerin oluşmasına neden olabilir (Ekrem ve ark., 2022; Mosher, 1979). Diğer yandan erkeklerin üzerinde de bu konularla ilgili baskı olduğu görülmüştür. Donnelly (2001) cinsel ilişki deneyimi olmayan bireylerle yaptığı çalışmada, cinsel deneyimi olmayan erkeklerin kendi çevresindeki yaşlılarının cinsel ilişkiye girmesi, nedeniyle kendini geç kalmış, izole veya kültürel olarak normal olanın dışında tanımladığını diğer yandan da toplum tarafından tecrübeli olmamaları gerekçesiyle damgalanmalarının söz konusunu olduğunu belirtmiştir. Bu durum aynı zamanda erkeklere kendilerini yetersiz hissettirmektedir. Erkekler arasında cinsel ilişki deneyimi, olması gereken gurur ve mutluluk kaynağı, sosyal statü olarak görülürken, bekaret bir leke gibi algılanabilmektedir.

Cinsellik; biyolojik bir kavram olmasının yansısı cinsiyet, kültür, din ve toplumsal normlarla yapılandırılmıştır. Geçtiğimiz son birkaç on yıl içerisinde ergenlerin cinsel faaliyetleri, cinsel davranış ve tutumları çarpıcı şekilde değişmektedir. Cinsellikle ilgili davranış, tutum değişimleri ve cinsellikle ilgili konular aslında toplumsal olarak yapılandırılmıştır (Bektaş ve Karacan, 2016).

Tarihte cinselliğe bakıldığında insanların kültürel farklılıklara rağmen fiziksel olarak aynı algılanmıştır. Toplumsal olarak ise birçok yargı ve tutumla karşılaşmış bir konudur. Cinsellik üzerine birçok kural konulmuş, bu kuralların korunması için insanların üzerinde baskı oluşturulmuştur. Özellikle bu kurallar aile ve evlilik kavramları ile yakından ilişkilendirilmiş olup, cinsel yaşamı kişisel tercih olmaktan uzaklaştırıp toplumsal normların kontrol mekanizmaları içine sokmuştur (Karakurt, Sakallı ve Uğurlu, 2001).

Geçmişten bu yana cinselliği konu alan birçok araştırma yapılmıştır. İlk araştırmalar ve bilgiler eski Yunan dönemine dayanmaktadır. İçlerinde bilim insanlarının ve Hipokrat, Platon, Aristoteles gibi önemli düşünürlerin de bulunduğu kişilerin yaptığı çalışmalar tarihteki ilk cinsellik çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. Yaptıkları çalışmalarda geniş çaplı bir biçimde gözlem yapıp, insanların yaşadığı cinsel işlev sorunları, cinsel etik, üreme, kürtaj ve cinsellikle ilgili yasalar hakkında ilk önemli bulguları ortaya koymuşlardır. Bu adımdan sonra onları Romalı hekimlerden olan Soranus ve Galen takip etmiştir. Onların yaptıkları araştırmalar cinsellik konusundaki bilgilere katkıda bulunurken İslam bilimcilerini cinsellik konusuna dair aydınlatılmamış soruların yanıtlarını bulmaya dair harekete geçirmiştir (Greenberg, Bruess ve Oswalt, 2014).

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında Darwin ve Freud'un etkisi ile yarı tıbbi bir alan olarak Seksoloji ortaya çıkmıştır. İlk ürün Krafft-Ebing'in "Psychopathia Sexualis" (Cinselliğin Psikopatolojisi) kitabıdır. Viktorya döneminde çalışmalarını yapan Richard von Krafft-Ebing, cinsellik ile ilgili yazılar yazdığı dönemde bu konuyla ilgili ciddi baskılar altında kalmıştır fakat von Krafft-Ebing özellikle cinsel rahatsızlıklarla ilgili çalışan bir doktor olduğundan yazmaya devam etmiştir. Bu baskıya maruz kalmasının en önemli sebebi ise Viktorya döneminde, cinselliğin tehlikeli bir davranış olarak görülüyor olması ve kadın cinselliğinin kabul edilmemesidir. Tarihte Viktorya dönemi, kadın cinselliği açısından getirilen yasaklar ve uygulamalar nedeniyle önemli bir yere sahiptir. Kadının cinsel güdülerinin olmadığı kabul edildiği, bekaretin kutsallaştırıldığı, cinsel perhizin erdemlilik kabul edildiği bu dönemde cinsel içerikli resim, yazı ve ifadeler de sansürleniyordu. Viktorya dönemindeki kadınlar, cinselliği sadece kocasına karşı yerine getirmesi gereken bir sorumluluk olarak görmesi için baskılanıyor ve haz alması ayıplanıyordu. Von Krafft Ebing, erkeğin cinsel özgürlüğünün olduğu fakat kadının olmadığı fikrini yazılarında vurgulamıştır. Cinsellik araştırmalarında birçok doktor ve araştırmacıyı, yazdıkları her ne kadar günümüzde önyargılı ve yanlış varsayımlar olarak değerlendirilse de etkilemiş olup Ellis ve Freud'un çalışmalarına zemin hazırlamıştır (akt. Greenberg, Bruess ve Oswalt, 2014).

Cinsellik konusunda baskının böylesine yoğun olduğu bu zamanlarda cinsellikle ilgili araştırmalar yapan ve fikirler ortaya koymak isteyen bunun sonucunda da ciddi baskılara maruz kalan sadece Doktor Richard von Krafft-Ebing değildir. Henry

Havelock Ellis ve Sigmund Freud da baskılara rağmen cinsellik konusunda çalışmışlardır.

Henry Ellis, cinsellikle ilgili yaptığı altı ciltlik ‘Seks Psikolojisi Çalışmaları’ adlı eserini 1897’de yayınlamıştır. Bu eserde günümüze ışık tutan en önemli düşünce ve inanışlar özellikle kadın-erkek cinsel eşitliği konusunda yansıtılmaktadır. Kadın ve erkek için mastürbasyonun doğal bir davranış olduğu, kadınlarda ve erkeklerde orgazmın neredeyse aynı olduğu, homoseksüellik ve heteroseksüelliğin birbirinden çok farklı olmadığını vurgulamıştır. Viktoryenlerin savunduğunun aksine kadınlarının cinsel isteklerinin olduğunun ve cinsel eğitiminde hem kadınlar hem de erkekler için küçük yaşta alınmaya başlanması gerektiğini savunmuştur. Bireylerin cinselliği yaşamakta özgürleşmesini ise bireysel olan cinsel davranışlara ve kişilerin cinsel haklarına yönelik yasa, yaptırımlara karşı çıktığını gösteren ifadelere yer vererek değinmiştir (Greenberg, Bruess ve Oswalt, 2014; Robinson, 1973).

Sigmund Freud’un cinsellik ile ilgili yaptığı araştırmalar günümüzdeki çalışmalara ışık tutmaktadır. Freud her iki cinsin karakterinin doğal olarak belirlendiği argümanını sarsmıştır. Duygusal yaşamın içerdiği çatışmaların önemi üzerinde durmuştur. Ayrıca insan duygularında biseksüelliğin baskın olduğunu vurguladı. Böylece yerleşik bir cinsel karakter örüntüsünün bulunması da güçleşmiştir. Freud’un önemi cinselliğin doğal değil, sosyalleşme sürecinin bir parçası olduğunu belirtmesinden ve psikanalizi bulmasından kaynaklanır. Psikanaliz sayesinde kadınlık ve erkekliğin toplumsal süreçler tarafından oluşturulmuş psikolojik biçimler olarak açıklanması sağlandı (Donovan,2009).

Freud cinselliğin insan hayatında ayrılmaz bir parça oluşu ve rolü üzerine vurgu yaparken aynı zamanda cinsel doyum ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Aile olmanın, domestik kadın figürlerinin ve üremenin vurgulandığı Viktorya döneminde, cinsellikte esas olanın üremek değil cinsel haz olduğunu savunmuştur. Kadının cinsel hazzını ise ‘penis kıskançlığı teorisi’ ile temellendirerek esasında kadının penisi olmadığı için erkeğin gücünü kıskandığını ve bu aşılmazsa kadının yetişkinlik döneminde cinsel doyumuna ulaşamaması ile açıklamıştır. Bu görüş, Freud’un psikoanalitik yaklaşımının bir parçasıdır. Psikoanalizin kurucusu olan Freud, çocukluk dönemindeki cinsel gelişimin yetişkinlik dönemindeki cinsel davranışlarla etkileşiminin önemini ve kültürün cinselliği aile, din yoluyla bastırıldığını vurgulamaktadır. Bu nedenle yetişkin kadın ve erkek olmanın getirdiği cinsiyet farklılıklarını, cinsel kimlik gelişimlerini açıklarken

Freud, özellikle kadınların cinselliğinin toplumsal ve kültürel normlardan etkilendiğini bunun da cinsel kimliklerini etkilediğinden bahsetmiştir (Robinson,1973; Fancher,1995; Köybaşı,2020; Freud,1933). 1960'lı yıllara kadar cinsellikle ilgili yapılan araştırmaların çoğu psikanaliz aracılığıyla aydınlatılmıştır. Günümüzde ise Freud'un post Lacancı versiyonları üzerinden Freud'un cinsiyet ve cinsellik üzerine ana fikirleri tartışılmaktadır (Jackson ve Scott, 2012).

20.yüzyılın ortalarında Alfred Kinsey (1948) cinsel pratiklerin toplumsal dağılımını ve çeşitliliğini saptayan çalışmalar yapmaya başlamıştır. Dünyada ilk cinsellik çalışmalarını öğrencileriyle çalışarak dünyaya cinsellikle ilgili çok önemli araştırmalar kazandırmıştır. Kinsey; erkek ve kadın cinsel gelişiminin ve cinselliğinin farklılıklarını iki farklı kitapta incelemiştir. Kurduğu cinsellik enstitüsünün ilk raporunu 'İnsan Erkeğinde Cinsel Davranış' (1948) raporunu yayınladıktan sonra 'İnsan Kadınında Cinsel Davranış' (1953) raporu yayınlanmıştır. Böylece Kinsey, cinsellikle ilgili en dikkat çekici çalışmaları Amerika'daki kadın ve erkek cinselliklerini ayrı incelediği kitaplarla yapmış olmuştur (akt. Doğan ve ark., 2009).

Yapılan çalışmalar cinselliğin toplumsal boyutuna odaklanmasıyla öne çıkmaktadır. Kinsey'in çalışmalarının temelinde sosyal bilimlerden daha çok biyoloji belirleyicidir. Kinsey cinselliğin özünde doğal olduğu, memeli mirasımızın bir parçası olduğu savından hareket etse de yaptığı çalışmalarda sınıf, yaş din ve medeni durumun etkisine bağlı olarak topladığı bulgular çalışmasını sosyolojik kılmaktadır. Kinsey'in çalışmaları cinsellikte anormal olarak görülen birçok şeyin, aslında oldukça yaygın olduğunu sapkın olarak görülemeyeceğini göstermesi açısından radikaldir. Heteroseksüelliğin ve homoseksüelliğin karşıt olmaktan öte bir süreklilik üzerinde konumlandığını ileri süren Kinsey ölçeği bu radikalliğin en önemli göstergesidir (Jackson ve Scott,2012). Feminizmin ikinci dalgasıyla birlikte cinselliğin toplumsal yanına yakın analizler yapmasıyla tartışmaların kaynağı olmuştur. Çalışmalarını aynı enstitüden ayrılan Gagnon ve Simon sosyo kültürel kodların cinsellikteki önemini vurgulayan çalışmalar yapmışlardır. Bu isimleri yaptığı cinsel işlev bozuklukları ve cinsel terapi alanında önemli çalışmalarla takip eden diğer isimler ise Master ve Johnson olmuştur. Kinsey çalışmalarından birkaç yıl sonra yapılmış olan Masters ve Johnson cinsellik çalışmalarının en farklı yanı, Kinsey çalışmalarının özünde toplum, sosyokültürel kodlar, çeşitlilik gibi kavramlar varken Masters ve Johnson çalışmalarının özünde cinselliğin fizyolojik boyutu ve cinsel tepkiler bulunmasıdır (Barutçu, 2014;

Jackson ve Scott 2012). Masters ve Johnson (1994) dört evrede bireylerin cinsel uyarana karşı verdiği tepkiyi incelemişlerdir ve bu dört evre sırasıyla uyarılma, plato, orgazm ve çözülmüştür. Bu evreler kadın ve erkekte farklılık gösterdiklerinden dolayı farklı grafiklerle yorumlanmıştır. Erkekler cinsel yanıt döngüsünün farklı evrelerinde benzer olmasına rağmen kadınlar farklı evrelerde birbirinden farklı şekilde yorumlanmaktadır (akt. İncesu, 2004).

İnsanlar varoluşlarından bu yana bireyleri yaş, cinsiyet, statü, ekonomik güç, ırk gibi çeşitli kategorilere yerleştirerek, varoluş süreçlerini tanımlamaya ve anlamlandırmaya çalışmışlardır. 'Kadın ve erkek' kavramları da bu kategorilendirmede insanın yaşam standartlarını ve davranışlarını belirleyen cinsiyet olgusu içindeki önemli kavramlardır. Bireylerin cinsiyetleri doğduklarında cinsel organlarına bakılarak, cinsiyet kimlikleri ise bireylerin kendilerini erkek ya da kadın olarak tanımlamalarına göre oluşur (Akkaş,2019).

Kişinin gelişimsel deneyimleri ve diğer kişilerle kurduğu ilişkiler, kişinin içinde bulunduğu toplum, kültür, anatomi cinselliği belirleyen faktörlerdir. Cinsellik erkek ya da kadın olma algısını veya kişinin düşüncelerini, fantezilerini içerdiği gibi aynı şekilde davranışları da içermektedir. İnsanların davranışları ise hem bedensel hem sosyal hem de psikolojik durum ve koşullardan etkilenmektedir. Bireyin istediği kişiyle, istediği cinsiyetle ya da istediği zaman cinsellik yaşamayı ve cinsel alan paylaşması çok doğal olmakla beraber sağlıklı cinsellik için de önemli bir temel oluşturur (Sadock, 2007; CETAD,2007).

Biyolojik olarak bakıldığında kadın ve erkeği birbirinden ayıran şey üreme sistemleridir. Bireylerde var olan hormonal ve anatomik değişiklikler yalnızca kişilerin belirli bir cinsiyete atfedilmesine dayanır. Ancak, bu sadece kadınlık ve erkekliği ayırt etmeyi öğrendiğimiz kriterlerden biri olmakla birlikte diğer önemli noktalardan biri de farklı kültürlerin kadını ve erkeği tanımlamak için atamış olduğu sosyal karakteristik özelliklerdir (WHO,1998).

Cinsellikte karşılaşılan sorunların çok yönlü bir biçimde ele alınmasıyla ilgili Basson (2000) ve Barlow (1986) özellikle cinselliği etkileyen faktörler üzerine çalışmalar yapmış ve cinsel terapi alanında katkıları olmuştur. Cinsel işlev bozukluklarının psikolojik, fizyolojik ve ilişkisel faktörlerden etkilendiğini ortaya koymuşlardır. Ayrıca, cinsel deneyimlerin bilişsel ve duygusal etmenlerden büyük

ölçüde etkilendiği göstermekle beraber cinsel uyaran tepkilerinin çok yönlü ve çeşitli olmasına rağmen cinsel işlev bozukluklarının özellikle cinsel inanışlardan ve cinsel kaygıdan etkilendiğini vurgulamışlardır.

Cinsellikte, cinsel doyum çok önemli bir bileşen olmakla beraber bilişsel, duygusal ve fiziksel bileşenler oluşmaktadır. Fiziksel cinsel doyum her ne kadar ‘cinsel ilişkide zevk alma’ duygusal cinsel doyum ise ‘uzun ilişkideki mutluluk’ olarak görülse de fiziksel cinsel doyum cinsel ilişkinin sıklığı, cinsel ilişkideki istek, ön sevişme süresi, cinsel birleşmenin (penis penetrasyonu) süresi, cinsel heyecan, çeşitli cinsel aktivitelerden zevk alma ve cinselliğe karşı olumsuz duygusal tepkilerle ilişkilidir (Öztürk ve Arkar, 2018).

Byers ve MacNeil’e göre (2006) cinsel problemler yaşayan bireyler yaşamayan bireylere göre daha az cinsel doyuma ulaştıklarını bildirmişlerdir (akt. Öztürk ve Arkar, 2018).

Cinsel işlev bozukluklarının cinsellikle ilgili sabit fikirlerden, düşüncelerden oluştuğunu ileri süren bilişsel teoristler, toplumun öngördüğü, tavsiye ettiği cinsel tercihlerin, pratiklerin ya da deneyimlerin bilişsel bir çerçeveye beraber içselleştirilmiş cinsel inanışlardan büyük ölçüde etkilendiğini ortaya koymuşlardır (Nobre ve ark., 2003).

1.2. Cinsel Yaşam ve Cinsel Mitler

Cinsel mitler, genellikle bilimsel olmayan, yanıltıcı veya eksik bilgilerle beslenen inançlar ve varsayımlardır. Bu mitler, cinsel doyum ve sağlık gibi faktörleri olumsuz etkileyebilir. Örneğin, bazı cinsel mitler, bireylerin cinsel performans veya cinsel doyum konularında endişe duymalarına yol açabilir. Cinsellikle ilgili yanlış ve abartılı inanışlar birçok kültürde olmakla beraber kültürden kültüre birçok benzerlik de gösterebilmektedir. Bireylerin yetiştikleri aile, kültürün tarihi ve felsefi olguları, kişilerarası farklılıklar, bireyin değerleri de cinsel aktivitelerdeki ilişkin inançlarının belirlenmesinde etkilidir. Erkeklerin her zaman cinsel ilişkiye hazır bir durumda bulunması gerektiği ve kadını doyuma ulaştırabileceğine ilişkin sabit ve yanlış inancı, cinsel ilişkinin istediği gibi gitmemesi ve kadının cinsel doyuma ulaştırılamaması durumunda bireyin kendiyile alakalı şemalarında yeteri kadar erkek olamama, partnerini doyuma ulaştıracak yeterlilikle olmaması olarak kodlanmaktadır. Bu da bireyin cinsel

ilişkilerinde, içselleştirdiği yanlış inanç ve inanışların kaygı, dikkat dağınıklığı, yetersizlik, suçluluk hissetmesine sebep olmaktadır (Vurgeç, 2020; Dang ve ark. 2018).

Türkiye’de yapılan bir araştırmada Müslüman toplumlarda yaşayan hamile kadınların hamilelik süreçlerinde cinsel doyumla ilgili cinsel mitlere bağlı olarak karşılaştıkları cinsel işlev bozukluklarına etkisine bakılmış ve araştırmaya katılan kadınların %16’ sı cinsel mitlerden kaynaklanan cinsel işlev bozukluğu olduğu ortaya çıkmıştır. Müslüman toplumlarda cinsel mitlere bağlı olarak cinsel işlev bozukluklarına daha sık rastlanmaktadır. Bireylerin dini inançlarına göre hamilelikte cinsel ilişkiye girilmesinin günah ve yasak olduğu inanışından dolayı Müslüman toplumdaki kadınlarda cinsel işlev bozukluklarıyla daha sık karşılaşmaktadır (Uludağ ve ark., 2021).

Cinsellik toplumlarda baskılanan, konuşulması yasaklanan bir olgu olmasına rağmen, Freud cinselliği bilime dayandırarak bilimin insanlara hissettirdiği güven ve aynı zamanda altında yatan haz, arzu ve taşmaya yakın her bir duygu kontrol altına alınarak güvenli bölge haline getirmiştir. Cinsellikten özgürce konuşabilmek, bahsedebilmek için insanlık uzun ve meşakkatli bir yoldan geçmiştir. Bu yoldan geçerken cinselliğin yasak ve günah olanla birleştirilmesinin köklerinin çok derinlere kadar uzandığı görülmüştür. Katolik inancındaki günah çıkarmanın ele alındığı kitaplarda cinsel akışın, kadın-erkek pozisyonlarının detaylı olarak anlatıldığı, bireylerin bedenleriyle itiraflarda bulunduğu düşüncelerin, hazların, arzuların ön plana çıkarıldığı günah çıkarma yönlendirilmelerinde bulunulmuştur. Bu zamanla günah çıkarmada bir kurala dönüşerek beden işlevleriyle ruhun memnuniyeti arasında önlenemeyen bir suç ortaklığı olarak algılanmasına sebep olmuştur (Foucault, 2007, s.11-12).

Cinsellikle ilgili yanlış inanışlar birçok toplumda var olmakla beraber bireylerin içinde buldukları toplum, yakın sosyal çevreleri, felsefi düşünceleri de cinselliğe karşı farklı inançlara sahip olmalarına sebep olmaktadır. Türkiye’de de cinsellik konuşulması ayıp karşılandığı, özgürce konuşulması engellenen bir konu haline gelip, cinsellik hakkında yanlış, eksik ve aşırıya kaçan bilgiler edinilmesine ortam hazırlamaktadır. Edinilen bu yanlış bilgiler ise kişilerde cinselliğe dair önyargılara ve mitlere sebep olabilmektedir. Erkeklerle ilgili olan cinsel mitlerin birçoğunda erkeğin sadece seks yapan, güçlü şekilde kabul edildiği görülmektedir. Kadınlarla ilgili olan cinsel mitlerde ise kadının cinsel arzuları ve kapasiteleri bakımından doğaları gereği erkekten farklı olduğuna vurgu vardır. Bu tür mitler

erkekleri ilişkinin yakınlığından, duygulardan soyutlarken kadınlarında kendilerini değersiz hissetmesine ve sadece haz veren cinsel bir obje olarak algılamasına sebep olabilmektedir. Mitler, cinselliğin temelde erkeğin bir ihtiyacı olduğu, kadının ise cinsel istekleri ve arzularının olabileceğini göz ardı ederek, kadını cinsel nesne konumuna indirger. Ayrıca cinsellikte erkeğe verilen aktif rol ve cinsel performansın erkekliğin bir göstergesi olarak algılanışı ciddi baskılar yaratır. Tüm bunlar kadın ve erkeklerde karşılaşılabilecek cinsel işlev bozukluklarına zemin hazırlarken aynı zamanda partnerleri birbirinden de uzaklaştırabilir (Vurgeç, 2020).

Heteroseksüel bireylerin erkek ve kadın rollerine ilişkin birçok mit olmakla beraber eşcinsel bireylere de ilişkin mitler görülmektedir. Eşcinsellerin cinsel ilişkilerinde bir partnerin erkek diğer partnerin ise kadın rolünde olması, eşcinsellerin genellikle tek gecelik cinsel ilişkiler kurdukları, uzun süreli doyuma ulaşmayan ilişkiler yaşamaları veya aids hastalığının ‘gey hastalığı’ olarak bilinmesi en çok karşımıza çıkan cinsel mitlerden birkaçıdır. Bunlar genellikle toplumdaki heteroseksizm veya eşcinselliğin model alınarak yaygınlaşması mitinden meydana gelmektedir (CETAD, 2007).

Cinsel mitler arasında çok uzun süredir bilinen ve yaygınlık gösteren mitlerden bir tanesi ise mastürbasyon ile ilgilidir. Bu mit genellikle ‘Mastürbasyon yapmak kirli ve zararlıdır.’ olarak bilinmekle birlikte kişilerin mastürbasyon yaptıktan sonra kirleneceği, pis hissetmesi gerektiği veya delirip, sapıtacağı önyargısından kökenini alır (Öröklü ve ark.,2021).

Temel olarak cinsellikle ilgili olan ilk bilgiler ebeveynlerden öğrenilmektedir. Çocuklukta bireyin kendini ve haz duygusunu keşfetmesi ile mastürbasyon başlar. Ergenlik döneminde ise fantezilerle birlikte mastürbasyon süreci devam eder. Birey ilerleyen gelişim döneminde, bir eş/partner olmadığı durumlarda mastürbasyon yapar. Kültürümüzde mastürbasyon yapmakla ilgili arka planda ceza ve yasaklar gibi boyutlar olmasına karşın erkek ve kadın bireylerin büyük bir çoğunluğu mastürbasyon yapmaktadır. Geleneksel yapının kadınlarda bekarete zarar verebileceği düşüncesinden dolayı kadınlarda mastürbasyon oranı da düşmektedir (Kayır, 2009).

Yaşamında daha önce hiç orgazm olmamış ve bu deneyimi yaşamamış kadınlarda çoğunlukla kökenini cinsel mitlerden alan korku ve zarar göreceklere düşüncesi olmaktadır. Orgazm olduklarında sapıtacaklarını, delireceklerini, kendilerine

zarar vereceklerini ya da bundan hoşlanırlarsa rastgele insanlarla cinsel ilişkide bulunacaklarını düşünebilmektedirler ve bu onları korkutmaktadır. Cinsel mitlerle ilgili en sık karşılaşılan kaynak sorun bireylerin cinsel haz duymaktan dolayı cezalandırılma düşüncesidir. Birey haz almaktan ve başarıya ulaşmaktan dolayı suçluluk duygusu hissedebilir. Kökeninde cinsel mitlerin olduğu bireyin hissettiği suçluluk duygusu ve korku ise kişilerde cinsel fonksiyon bozukluklarına temel oluşturabilmektedir. Aslında bunların birçoğu çocuklukta yaşanan, yasaklarla ilgilidir (Kaplan çev.2017, s.105).

1.3. Cinsel Yaşam ve Cinsel Doyum

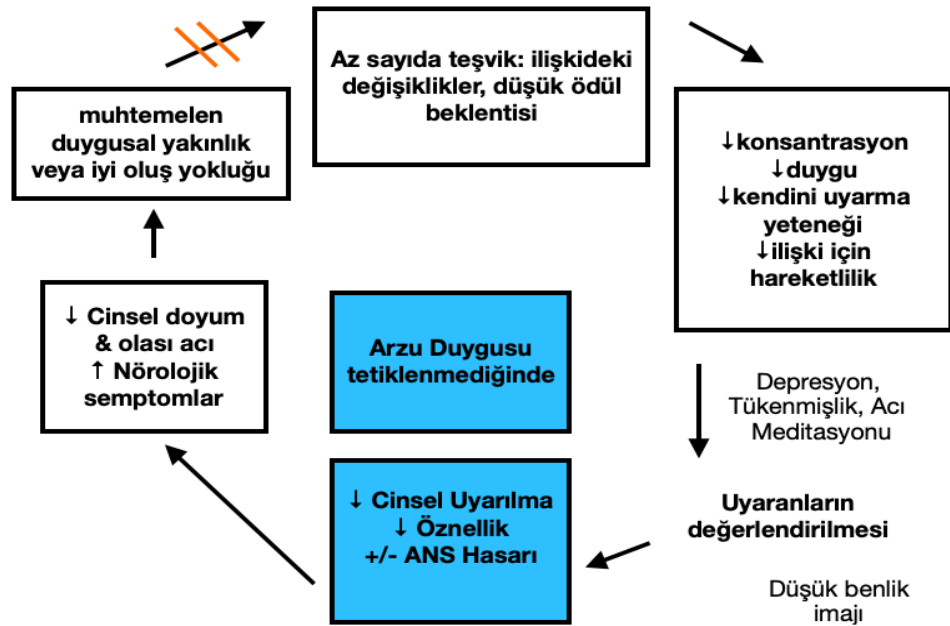
Cinsellik, karmaşık ve geniş bir konudur. İnsanların cinsel varlıklar olarak duygularını ve davranışlarını ifade etme yoludur. (Ferrante,2014). Cinsel doyum ile ilgili günümüze kadar birçok tanım yapılmıştır. Lawrence ve Byers (1995) cinsel doyumunu kişinin cinsel ilişkisiyle ilgili olumlu ve olumsuz boyutlarıyla ilişkili olarak yaptığı öznel değerlendirmenin duygusal tepkisi olarak tanımlamışlardır (akt. del Mar Sánchez-Fuentes ve ark., 2013). Cinsel doyum, yaşam kalitesi ve ilişki doyumuna önemli bir katkı sağlar (Smith ve Meyers, 2018). Ancak, cinsel mitler ve dindarlık, bireylerin cinsel doyumunu olumsuz etkileyebilir. Cinsellik, kişilerarası ilişkide önemli rol oynamaktadır. Partnerler ve eşler arasındaki sağlıklı yaşanan cinsel ilişki, aralarındaki ilişkiye sağlıklı güçlü bir boyut kazandırırken ayrıca aralarında sıcaklık, yakınlık, korunma gibi hisleri de artırmaktadır. Cinselliğin sağlıklı bir yaşanabilmesi ve doyuma ulaşabilmeleri için birbirlerinin cinsellikten beklentilerini, düşüncelerini de rahat bir şekilde ifade etmeleri büyük önem taşımaktadır. Yaşanan cinsel ilişkinin yeri, zamanı, süresi, sıklığı, tekniği ve cinsel ilişki sırasındaki bireylerin birbirlerine davranışları da cinsel doyumla doğrudan ilişkilidir (Canel, 2012).

Cinsel ilişkide cinsel sorun yaşadığını bildirmeyen bireylerin her zaman çok yüksek cinsel doyuma ulaştığı anlamına gelmeyebilir. Yapılan araştırmalarda, cinsel ilişkileri sırasında sorun yaşadığını bildiren bireylere göre cinsellikte sorun bildirmeyen kişilerin aslında daha az cinsel doyuma ulaştıkları görülmüştür. Cinsel sağlığın önemli bileşenlerinden biri de cinsel doyumdur (Byers ve Macneil, 2006).

Bireylerin cinsel fonksiyonları yaş, sosyoekonomik düzey, duygusal durum, ilaç kullanımı, eğitim seviyesi, cinsel iletişim, çevresel faktörler, cinselliğe dair bilgiler birçok faktörden etkilenmektedir ve bu faktörler bireylerin cinsel doyumunu da

doğrudan etkilemektedir. Bu faktörlerin sağlanmadığı ilişkilerde uyum sürecini olumsuz yönde etkilemektedir. Hegemonik erkeklik baskıları, erkek bireylerde toplumsal normların ve beklentilerin belirlediği normlar cinsel doyum etkileyebilmektedir. Bu durum bireylerin partnerini doyuma ulaştırabilme gücünün erkeğe yüklenmesine ve erkeklerin performans kaygısı yaşamasına sebep olmaktadır. Bu da erkek partnerlerin cinsel doyumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Amerika’da yapılan araştırmalarda 1987 yılında evlenenlerin yarısı kadarının boşandıkları görülmüştür ve sebebi olarak ise evlilikteki uyumsuzlukları olarak belirtmişlerdir. Evlilikte uyum sağlamayan çiftlerin ise ilişkilerindeki doyumun olumsuz olaylarda daha kolay etkilendiklerini ortaya koyan çalışmalar yapılmıştır (Gülsün ve ark., 2009; Kayır,2009; Carey,1998; Oniz ve ark.,2007; Pleck ve ark., 1993).

Cinsel ilişkide yaşanan disfonksiyonlar her zaman ilişkide cinsel doyum alınamayacağını göstermez. Özellikle erkek bireyler cinsel performans ve cinsel ilişkinin sonuçlarıyla alakalı olarak cinselliğin kazanımlarıyla ilgili kaygı duyarlar. Kadınlar ise orgazm olarak da olmayarak da cinsel doyum yaşayabilir fakat genellikle kadının doyuma ulaşabilmesi partnerinin disfonksiyonel bir durumunun olmaması ve hiçbir acı hissetmemesini gerektirir. Belirli bir cinsel kazanıma (boşalma veya orgazm) odaklanılıp, motivasyon elde edilen ilişkilerde cinsel tatminsizlik meydana gelmesi cinsel aktiviteyi sınırlayacak duruma getirebilir (Basson,2015).

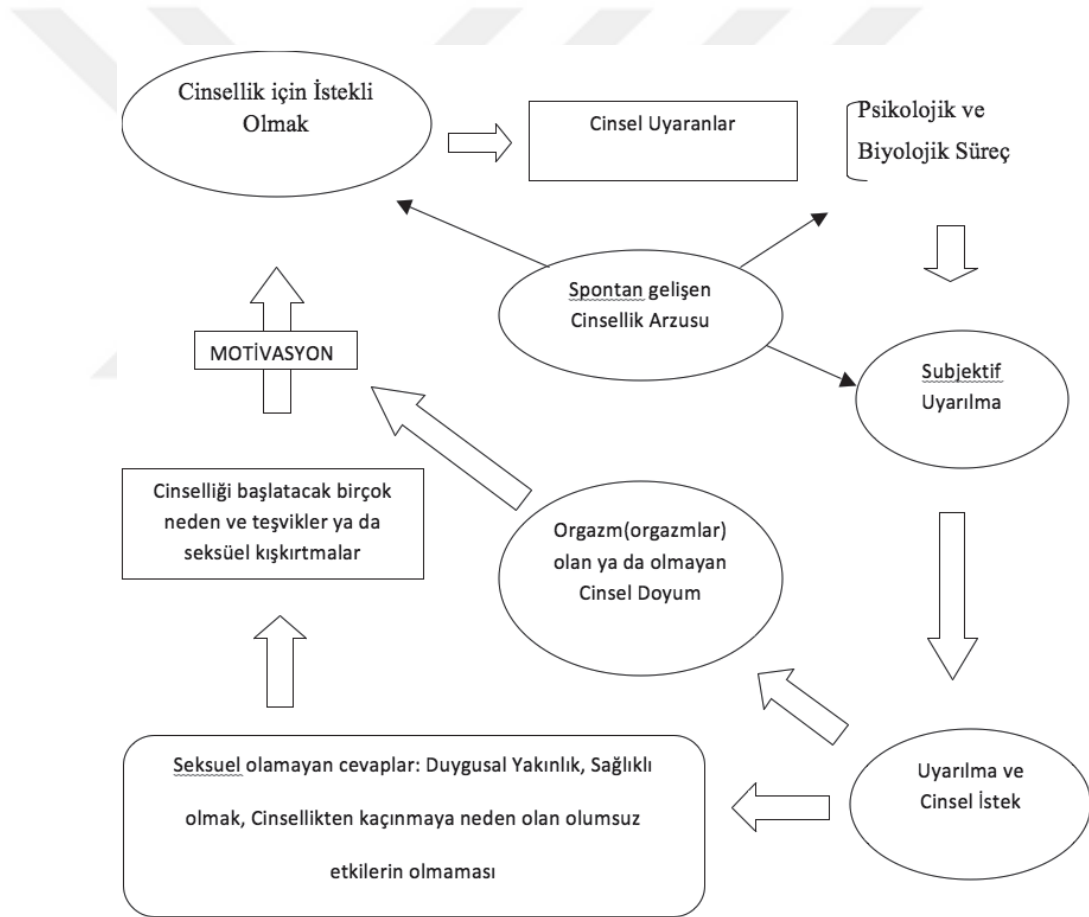

Şekil 1. Cinsel Yanıt Döngüsü

Kaynak: Basson,2015.

Helen Singer Kaplan bu evrelere ek olarak cinselliğin en önemli evrelerinde biri olan istek evresini eklemiştir. Cinsel istek evresinin diğer evrelerden farklı oluşunun temelinde nöroendokrin, biyolojik ve psikolojik süreçler olmasıdır (Çavaş, 2008).

Basson (2000) cinsel yanıt döngüsü modelinde kadın cinsel ilişkiye nötr olduğu durumda başlamaktadır. Sonrasında spontan gelişen cinsel arzuyla beraber biyolojik veya psikolojik faktörlerden etkilenerek cinsel olarak uyarılır. Bu da kadının cinsel ihtiyacını fark etmesini sağlar. Cinsel heyecan ve zevk devam ederse kadın, ilerleyen süreçte orgazm olabilir ya da orgazm gerçekleşmeden de bu ilişkiden cinsel doyum sağlayabilir (Esencan, Beji, 2015).

Şekil 2. Cinsel Yanıt Döngüsü

Kaynak: Esencan ve Beji, 2015

İstek Evresi

Cinsel yanıt döngüsünün en önemli evresi olarak kabul edilmektedir. Cinsel istek ilişkinin başlamasında ortam, partner ilişkileri, iletişim gibi faktörlerden etkilenirken istek ve arzuya göre de şekillenmektedir (CETAD, 2006).

Uyarılma Evresi

Bedende uyarılmayla birlikte fiziksel değişimlerin gözleendiği evredir. Bu evrede kadında lubrikasyon gözlenirken erkekte ereksiyon gözlenir. Uzun süren bir evre olmakla beraber verilen tepkinin yoğunluğuna göre uyarılmanın yoğunluğu da değişkenlik gösterir (CETAD,2006; Çavaş,2008).

Plato Evresi

Bu evre uyarılma evresinin devamı niteliğindedir. Cinsel gerilim ve haz yoğunlaşarak devam eder. Esasında plato evresi kişinin orgazma geçebileceği noktaya kadar cinsel gerilimin devam ettiği evredir (İncesu,2004).

Orgazm Evresi

Orgazm evresi, tüm evreler arasında en kısa süren fakat cinsel hazzın en çok hissedildiği evredir. Kadınlarda vajina ve çevresindeki periner kasların kasılmasıyla, erkeklerde ise prostat ve üretra çevresindeki kasılmalarla boşalma olur. Hem kadında hem de erkekte orgazm 3-5 güçlü kasılmanın takip ettiği azalan ritmik kasılmalarla karakterizedir. Yaşanan cinsel ilişkiye ve duyumsanan hazza göre de değişiklik göstermektedir (İncesu,2004; Çavaş, 2008).

Çözülme Evresi

Cinsel yanıt döngüsünün son evresidir. Bu evrede parasempatik sinir sistemi devreye girmektedir. Kadınlar, yeni bir cinsel uyarı ile birlikte döngünün farklı bir evresine girebiliyorken erkekler reflektör döneme girerler. Cinsel eylemin bitmesi ile çözülme evresine girilir. Cinsel bölgelerdeki kan akışı normale döner.

1.4. Cinsel Yaşam ve Din

Dinle ilişkilendirilen yasaklar birçok toplum ve dinde görülebilmektedir. Toplumun aile yapısına uygun olmayan, gayrimeşru yaşanan ilişkilerde dini yönden kısıtlamalar, cezalandırmalar koyulmaktadır (Çiğdem,2016).

Tek tanrılı dinlerde cinsellikten bahsederken temel alınan cinsel arzu isteklerin sınırlar dahilinde yaşanmasıdır. Yahudilikte cinselliğin temel amacı üremek, nesilleri devam ettirebilmek, Hristiyanlıkta, evlilik ve bekaret konularına vurgu Hz. Meryem ve Hz. İsa üzerinden yapılmıştır. Bunun temelinde ise Hz. Meryem'in evlenmediği ve bakire olmasına rağmen Tanrı'nın kutsamasıyla hamile kalması vardır. Budizm'de ise din adamlarının evlenmemesi, kadınlarda bekaret kavramının en üst nokta olarak gösterilmesi ve cinsel doyumun kötülüklerin kaynağı olması üzerinde vurgu yapılmıştır (Çiğdem, 2016).

Gönel'e göre (2009) dinlerin kadınlara yönelik yaklaşımları, toplumsal cinsiyet baskılarının farklılık göstermesine yol açabilir. Ülkeler arasındaki uygulama ve yorum farklılıkları, kadınların toplumsal konumlarını etkileyebilir. Örneğin, Müslüman ve Hindu dinleri genellikle muhafazakâr bir yaklaşım benimserken, Protestanlık daha eşitlikçi bir yaklaşım sergileyebilir. Dinlerin ve ülkelerin dinsel uygulamalarının yanı sıra sosyokültürel ve dinsel çatışmaların sonuçları da kadınların statülerini etkileyebilir. Örneğin, Şinto dini Japonya'da eğitimde cinsiyet eşitliğini teşvik ederken, diğer alanlarda kadın-erkek eşitsizliği görülebilir. Bazı ülkelerde, dini temalara dayalı olarak kadınların ayrımcılığa ve şiddete maruz kaldığı durumlar yaşanabilir. Bu şiddet, bazen aile içinde kadınlara veya kızlara karşı uygulanan şiddet şeklinde ortaya çıkabilir. Örneğin, bazı Müslüman ülkelerde veya Katolik ülkelerde "töre ve namus cinayetleri" gibi adlandırılan bu şiddet türleri görülebilir (akt. Adaçay, 2018).

Cinsel tacizden şiddete, hatta öldürülmeye kadar uzanan baskılar birçok kadının kendi arzularını ve haz alma kapasitelerini keşfetmek ya da ifade etmek konusunda maruz kaldıkları yoğun baskı ile birleşerek psikolojik olarak haz duygularını bastırmalarına yol açabilir.

Müslüman toplumlar, kadının bedeninin aileye, aşirete ait gören ataerkil bir yapıyı benimseme konusunda ortak paydada buluşmaktadırlar. Ancak İslam coğrafyası içinde de farklı uygulamalar görülmektedir. Cinsel hazzın, önemli görüldüğü bir Müslüman toplumu, güney Sahra'daki anaerkil bir Müslüman kabilesi olan Tarki'ler'in İslam'ı yorumlayışına göre aşk, kadın ve erkekler tarafından yaşanacak insani bir zevktir. Kadınlar ve erkekler, evlilik öncesi ve sonrası aşkın hazlarını tatmak üzere yaratılmış doğal eşlerdir. Yine Tarki'ler için kadınlara karşı şiddet sadece onların dışındaki dünyada rastlanan korkunç ve anlamlandırılmayan bir durumdur (Shaaban, 2004).

İslam dini ile diğer tek tanrılı dinleri cinsellik konusunda ayıran en önemli noktalardan biri İslam'da cinsel birlikteliğin usulüne uygun yapıldığında ibadet olarak kabul edilmesidir. İslam inancına göre her iki partnerin de görevi birbirini cinsel doyuma ulaştırmaktır. Hristiyanlık ve Yahudilik dinlerinin tersine İslam'da cinsel doyum ve cinsel mutluluk öğütlenmektedir. Diğer yandan, Müslüman bir öğrencinin yaptığı bir çalışmada, günlük dini ritüellerini yerine getiren Müslümanlarda getirmeyenlere göre daha fazla cinsel mitlere inanma eğiliminin fazla olduğu görülmüştür. Sadece İslam dinine özgü olmamakla beraber muhafazakarlık ve dini inançlar arttıkça cinsel mitlerin yaygınlığının da arttığı görülmektedir (Çiğdem, 2016; Aker ve ark., 2019).

Yahudi ve Hristiyan kaynaklarının incelenmesi, her iki din geleneğinde de kadının erkeğe göre aşağıda bir varlık olarak görüldüğünü açıkça göstermektedir. Eski Ahid'de ilk yaratılış hikayesinde kadının erkekle aynı anda yaratıldığı ifade edilse de ikinci yaratılış hikayesinde kadının erkeğin kaburga kemiğinden yaratıldığı ve temel amacının çocuk doğurmak ve eşine hizmet etmek olduğu bir kadın imajının belirginleştiği görülmektedir. Bu da genellikle eski Orta Doğu toplumlarında kadının ikincil ve aşağılanan bir varlık olarak kabul edildiği bir dönemde, Yahudi kaynaklarında baskın bir anlayış olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum, genel olarak Yahudi dini geleneğini derinden etkilemiştir (Turan, 2014; Malkoç, 2018).

Cinselliğin özellikle din ile ilişkilendirilmesi, toplum tarafından yanlış öğrenilmiş ve abartılmış bilgilere, mitlere maruz kalınması gibi sebepler de kadın cinselliğini ve kadının cinselliği deneyimleme şeklini olumsuz yönde etkileyen faktörlerdir. Kadın cinselliği, haz, doyum kavramları bir araya geldiğinde literatürde bu konuyla ilgili sınırlı sayıda kaynak olduğu görülmektedir (Çolak ve Cin, 2017).

Arvas ve Hökelekli (2017) de yaptığı araştırma evli bireylerin cinsel doyumunda dini inançların önemli bir yeri olduğunu göstermiştir. Dini kitaplara bakıldığında cinsel ilişkide erkeğin ve kadının ikisinin de cinsel hazzına yönelik söylemlerde bulunmaktadır. Dinin törensel boyutunun ataerkil bakış açısıyla değerlendirmesinin de bir unsuru olarak kadın cinselliği, cinsel doyum ve din arasında ilişkiler farklılaşmaktadır.

Cinsellik farklı boyutlarla ele alınan biyolojik, psikolojik, sosyokültürel, ahlaki, dini, politik, ekonomik altyapısal faktörlerden oluşan bir bütündür. Psikoanalitik

kuramın öncüsü olan Sigmund Freud histeri kavramının ilk önce cinsel çocukluk travmalarından, bilinçaltına bastırılıp atılmasından dolayı olduğunu açıklarken psikoseksüel gelişim kuramı ile Oedipus, Elektra kavramlarını yine çocuklukta ebeveyne karşı gelişen erotizmle birlikte açıklamıştır. Bu da Freud'un doğumdan itibaren erkek ve kız çocukların cinsel dürtüleri olduğunu söylediğini göstermiştir. Histeri hastalarının çoğunlukla kadın bireyler oluşmaktadır. Ayrıca, histerik özellikler gösteren kadınların birçoğunun dinden ve toplumun baskısından etkilenen sosyoekonomik düzeyi düşük kadınlar olduğu da görülmektedir (Köybaşı, 2020).

Bu nedenle, bireylere cinsellik ile ilgili değerlendirme yapılırken kişilerin içindeki yetiştiği aile, toplum, dini inanç, ahlaki tutumlar, bedenimizde cinselliği etkileyecek hormon, gebelik, menopoz gibi faktörler ve bunun yansısı kişinin cinselliğini etkileyebilecek psikolojik durum; cinselliği nerede, kiminle, ne zaman yaşayacağı gibi faktörler göz önünde bulundurulup, bu bakış açılarıyla beraber değerlendirilmelidir (CETAD,2006).

Eşcinsellik kavramının kökeni Antik Yunan dönemine dayanmaktadır. O dönemin eşcinsel ilişkilere bakış açısında, bir erkeğin bir kadını arzulaması nasıl ki doğalsa aynı şekilde bir erkeği de arzulaması doğal kabul ediliyordu. Dolayısıyla, heteroseksüellik, eşcinsellik gibi kavramlara gerek bile duyulmuyordu. 14. Yüzyılda Katolik Kiliselerinin de baskısıyla eşcinsel eylemleri barındıran çeşitli eylemleri içeren 'sadomi' olarak adlandırılan yasalarının kabul edilmesiyle, eşcinsel ilişkiye örnek temsil eden kişiler kiliselerin kurduğu mahkemelerde yargılanmaya başladı. Böylece eşcinsellik ve din kavramı karşı karşıya gelmiştir (Kıraç, 2013).

Freud ve eşcinsellik üzerine olan görüşleri tartışmalı olmuştur. Freud, kimlik oluşumunu açıklarken heteroseksüelliği normal ve ideal olarak tanımlamasıyla homofobik söylemde bulunmayı düşündürürken, eşcinselliği Amerikalı psikanalistler hastalık olarak görürken, hastalık olmadığı konusunda ısrarcı olmuştur (Söğüt, 2019; Dean ve Lane,2001).

Yapılan araştırmalar, özellikle dini bağlılığın LGBTİ+ bireylerde cinsel kimlikleriyle ilgili bakış açılarını değerlendirirken çok önemli bir rol oynadığı göstermektedir. Hristiyan homoseksüel bireylerin birçoğu dini inançlarını, aynı cinse cinsel ilgi duyma deneyimlerini ve cinsel kimliklerini değerleriyle birlikte anlamlandırmaya çalışmakta zorluk yaşamaktadır. Bu nedenle kişiler farklı çözüm

yollarını hayatlarında uygulayabilirler. Bazı Hristiyanlar gey, lezbiyen veya biseksüel olarak cinsel kimliklerini kabul edip, eşcinsel ilişkilere dinin ahlaki olarak bakışını değiştirip uyumlu bir hayat yaşayabiliyorken bir kısmı ise eskiden eşcinsel ilişkileri dinin ahlakınca kabul görmediğini düşünürken şimdi izin verilebilir olarak görebiliyorlar. Bazıları cinsel kimliklerini kabul eden dini gruplara katılmayı tercih ederken bazıları ise dini gruplara katılmamayı tercih edebiliyorlar (Yarhouse ve ark., 2017).

Yahudilikte ise eşcinsellik yasaklanmış olmakla beraber cinsel birleşmenin asıl amacı neslin devam etmesidir. Bu nedenle eşcinsellik ahlaksızlık ve kabul edilmiş, cezasının erkekler için ölüm kadınlar için ise kırbaç cezası olması kabul edilmiştir (Aytan ve Anık, 2014).

İslamiyet'te ise homoseksüellik bir kavram olarak değil fakat Lut Kavminin hikayesine Kuran'ı Kerim'de yer verilerek anlatılmıştır. Lut Kavminin hikayesine diğer dini kitaplarda da yer verilmektedir. Kuran' Kerim'e göre bu kavmin sonunu getiren kavimdeki bireylerin cinsel olarak yozlaşmaları, cinsel isteklerine karşı koyamamaları ve eşcinsel ilişkilerde bulunmalarıdır. Bu kavmin İslam ile örtüşmeyen en büyük özelliklerinden biri dinin eşcinsel ve ensest ilişki içermesidir. Bu nedenle cezalandırıldıklarından dini kitapta bahsedilmektedir. İslam dinine inanan bireyler için dini kitapta 'homoseksüel' kavramına yer verilmese de Lut Kavminin içerisinde yaşanan cinsel davranışlar eşcinselliğe işaret ediyor olarak yorumlanmakta olduğundan eşcinsellere yönelik dini tutum buna göre belirlenmiştir. (Kıraç, 2013; Ölmez, 2021). Buna karşın İslam'ı benimseyen Arap kültüründe ise sanat, edebiyat, tıp ve hukuk literatüründe beden üzerinden eşcinsel imgelemler şiirlerde ve eserlerde kullanılmış hamilelik, kürtaj, hadımlık gibi konularda dini söylemleri reddetmeden üzeri kapalı bir biçimde değerlendirilmiştir. Örneğin, İslam hadımlığı yasakladığı halde hadım edilen kişileri kadınlar ve erkekler arasındaki mezarlık, ev girişleri gibi noktalarda köprü olarak kullanmışlardır (İlkkaracan, 2015)

1.5. Cinsellikte Cinsel Mitler, Din ve Cinsel Doyumun İlişkisi

Bu üç faktör arasında doğrudan veya dolaylı etkileşimler olduğu, literatürde farklı araştırmacılar tarafından işaret edilmiştir (Davis ve Reiter, 2017). Örneğin, dindarlık seviyesi yüksek bireyler, cinsel mitlere daha fazla inanabilir ve bu da cinsel

doyumlarını olumsuz etkileyebilir. Dindarlık, cinsel mitler ve cinsel doyum arasındaki ilişki karmaşık ve çok boyutludur. Farklı demografik faktörler, bu ilişkilerin doğasını ve şiddetini etkileyebilir. Cinsellik bütün insanların en temel içgüdüsüdür. Her birey çocukluğundan itibaren çocuklukta, ergenlikte ve yetişkinlikte cinsellik ve cinsel davranışlara dair fikir edinir. İnsanların gelişimi için önemli bir evredir çünkü fiziksel ve mental sağlığın önemli göstergelerinden biri de cinsel sağlıktır. Bireylerin cinsellik ile ilgili sahip olduğu düşünceler, fikirler kişilerin yetiştiği çevre, kültür, sosyoekonomik düzey, din ve toplumun değerlerinden etkilenebilmektedir. Bireylerin içinde büyüdüğü ve bulunduğu toplumlar, düşünce kalıplarını gelecek nesillere aktarabilirler. Bu da bireylerin büyürken hangi davranışın, düşüncenin cinsiyet rollerine bağlı olarak toplum için doğru veya yanlış olarak öğrenmesine sebep olmaktadır. Bireylerin toplumdan öğrendikleri ve içselleştirdikleri bilgiler ise maalesef işlevsel olmamaktadır (Aker ve Oğuz, 2019; Gölbaşı ve ark. 2016).

Doğruluğu bilimsel olarak olmayan fakat toplum içinde kulaktan kulağa yayılan abartılı, hikayeleştirilmiş inanç ve düşünceler bütünü olarak tanımlanan cinsel mitler, özellikle cinselliğin ailede konuşulamayan bir konu olması nedeniyle bireylerin duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edememesine sebep olmaktadır (Örüklü, Dağcı ve Çakmak; 2021).

Türkiye’de ve diğer ülkelerde yapılan araştırmalarda cinsel davranışları etkileyen faktörlerin, genç bireylerin üreme ve cinsellikle ilgili bilgi edinmesine engel olan, din, önyargılar, tabular, kültürel ve dini gelenekler olduğu görülmüştür (Erbek, 2005 akt. Bakay ve ark., 2021). CETAD (2007) tarafından yapılan araştırmada ise Türkiye’deki cinsel problemlerin en büyük kaynağı ise yeterli bilgiye sahip olmamak ve cinsel eğitim almamış olmak olduğu görülmüştür (akt. Bakay ve ark., 2021).

Türkiye’de yapılan bir çalışmada (2009) kadınlarda cinselliğe olumsuz dinsel ve kültürel tutumlara sahip olunması, cinsel eğitim eksikliği, geleneksel görücü usulü evlilik yapmak gibi faktörlerin sık görülen cinsel işlev bozukluklarda biri olan vajinismus sebep olduğu görülmektedir. Bu nedenle bireylerin sağlıklı cinsel ilişki ve cinsel doyumunu deneyimleyebilmeleri için cinsel eğitim önemli bir rol oynamaktadır (Doğan ve Saraçoğlu, 2009).

Bozkurt (2016) yaptığı çalışmada cinsel mitlere inanma düzeyi ve cinsel eğitim düzeyi arasındaki ilişkiyi incelediğinde cinselliğe dair bireylerin bilgisi arttıkça cinsel mitlere inanma düzeyinin azaldığı görülmektedir.

Bireylerin cinsel eğitim alması hem cinsel mitlere hem de önyargılarına dair farkındalık kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Böylece eğitim alan bireyler kolaylıkla cinsellikle ilgili konuşabilir ve tabuya dönüşmeden üstesinden gelebilir (Sungur ve ark. 2019; akt. Bakay ve ark.).

Bireylere verilen cinsel eğitimin içeriğine dair önemli noktalar vardır. Bunlardan bir tanesi cinsel eğitimi ‘cinsiyet körü’ olmaktan çıkarmaktır. Cinsel eğitimlerin içeriklerine bakıldığında genellikle kadın odaklı olduğu ve eğitimlerin genellikle kadın bireyler tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Diğer yandan eğitimlerin içerikleri sadece heteroseksüaliteye bağlı kalmamalı, cinsel yönelim yönünden de zenginleştirilmelidir. Homoseksüalite, transeksüalite, biseksüellik kavramlarına daha çok yer vererek cinsellik her birey için eşit kılınmalıdır (Sungur, 1998).

Cinsellikle ilişkili mitler cinsel işlev bozukluklarına sebep olabilmektedir. CCinsel mitler cinsiyet kimlik gelişimi etkileyip aynı zamanda cinsel birleşmenin kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Gölbaşı ve ark., 2016). Hieman ve LoPiccolo (1988) özellikle ‘Düzgün bir kadın cinsel aktiviteyi başlatan olmamalıdır.’, ‘Vajinal orgazm, klitoral orgazmdan daha kadınsıdır.’, ‘Normal bir kadın her seks yaptığında orgazma ulaşabilir.’ gibi bazı mitlerin kadın bireylerin orgazm olamamakla ilgili güçlük çekmelerinin ardında olan sebep olarak görmüşlerdir (Nobre ve Pinto-Gouveia, 2006).

Şahbaz’ın (2017) yaptığı çalışmada cinsellikte iletişimle ilişkili mitlerin partnerlerin cinsel doyumunu etkilediği görülmektedir. İletişim ile ilgili mitlere bakıldığında, “Cinsel ilişki sırasında eşler içgüdüsel olarak diğerinin ne istediğini ne düşündüğünü bilirler.” miti, erkek katılımcıların %67,9’u, kadın katılımcıların %62,5’i tarafından doğrulanmıştır. Bu da bireylerin arzularını, isteklerini yeterince dile getiremediğini veya özellikle kadın bireylerin arzuları dile getirmenin ahlaki normlarla çakışacağı kaygısından dolayı konuşamadığını göstermektedir. Genel olarak bu mitler, bireylerin yaşadığı cinsel doyum ve cinsel işlev bozukluklarına sebep olduğunun bir örneğidir.

Cinsel mitler cinsiyetten de etkilenmektedir. Türkiye'nin güneyinde üniversite öğrencileriyle, bireylerin cinsel mitler konusunda inanç ve tutumlarını belirlemek için bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada bireylerin eğitim düzeyleri aynı olduğunda cinsiyete göre değişim gösteren cinsel mitlere yönelik tutumları görülmektedir. Çalışmanın sonucunda kadınların ve erkeklerin büyük bir oranda mitlere inanma düzeyi yüksek çıkmıştır. Bu oran kadınlarda %47,2 ve erkeklerde ise %53,2 dir. Mitlerin alt boyutları incelendiğinde ise çalışmanın sonucunda cinsellik konusunda ulaşılan eksik, yanlış ve yetersiz bilgilerin bireylerin cinselliğe dair inançlarını yordadığı görülmüştür (Vurgeç, 2020).

Zilbergeld'a (1999) göre özellikle erektil disfonksiyonel bozukluk yaşayan erkek bireylerde bazı mitlerin ve doğru olmayan düşüncelerin yaşadıkları sorunlarda etkili olabildiğini ortaya koymuştur. 'Erkek her zaman sekse hazır olmalıdır', 'gerçek bir erkek cinsel olarak işlevseldir', 'cinsellik, cinsel birleşme demektir' gibi bu mitlerden bazıları olmakla beraber erkek bireylerde performans kaygısına yol açmaktadır ve cinsel ilişkileri başarısızlıkla sonuçlanmaktadır (Nobre ve Pinto-Gouveia, 2006).

Cinsel mitlerin yol açtığı en sık karşılaşılan cinsel problemler özellikle performans kaygısı, ilişkideki güvensizlikler ve partnerlerin arasındaki iletişim sorunları yer almaktadır. Mitler arasında erkeğin her zaman cinsel ilişki için hazır olması gerektiği, kadında vajinal orgazm beklentisi, karşılıklı boşalma, mastürbasyon, fanteziler ve benzerleri oldukça yaygındır. Gerçek cinsel ilişki deneyimi ile bu gibi gerçekçi olmayan beklentilerin örtüşmemesi sonucunda ise partnerlerin kaygıyı yoğun bir şekilde hissetmesine ve suçluluk hissetmesine neden olabilmektedir (Kaplan çev. 2017, s. 42-43).

Evli kadınlarla yapılan bir araştırmada ise bireylerin eğitim düzeyleri yükseldikçe mitlere inanma düzeyleri arasında da farklılık gözlenmiştir. 'Eşcinsellik bir hastalıktır' mitine inanma düzeyi, kadın bireylerde yaş ile olumlu ilişki göstermekle birlikte lisans ve lisans üzeri eğitim alan kadınların 'eşcinsellik tedavi edilmelidir' mitine verdiği yanıtlarda %42,4 oranında katılmadıkları görülmüştür (Korkmaz ve Çetin, 2022).

Cinsel mitler aynı zamanda cinsel yönelimle ilgili öğeler de içermektedir. Heteroseksüel bireyler gibi homoseksüel bireyler de cinsel mitlerden etkilenmektedir.

Toplumsal cinsiyet rollerine bağılı olarak kültüre göre Őekillenen mitlerden bir tanesi ise kişinin dış görüŐüne bakılarak cinsel yöneliminin anlaŐılabileceėidir. Bazı homoseksüel bireyler için doğruluğu olsa dahi tüm geylelerin feminen özellikler göstermesi ya da kadınsı giyinmesini, davranmasını beklemenin yanlış olduğu kadar maskülen özellikler gösteren kadınların da lezbiyen olduğunu varsaymak bir o kadar yanlıŐtır. Homoseksüel bireylerde en sık karşılaşılan mitlerden bazıları ise ‘cinsel yönelim bir tercihtir’, ‘eşcinsellik doğaya aykırıdır’, ‘eşcinsellik bir hastalıktır’ olarak karşımıza çıkmaktadır (CETAD, 2006).

Cinsel yönelime bağılı olarak toplumda sıklıkla karşılaşılan mitlerden bir tanesi de ‘AIDS eşcinsel hastalığıdır’ mitidir. Oysaki Aids/HIV bilimsel olarak da bireyin cinsel yönelimiyle değil, korunmasız cinsel ilişki yoluyla bulaŐmaktadır. GeçmiŐ yıllarda din ile ilişkilendirilen bu mit, Tanrı’nın eşcinsel bireylere gazabı olarak onları hastalıkta cezalandırdığına inanmıŐlardır. Bu da cinsel sağlık bilgisinin eksikliğinin, cinsel yönelime dair yanlış inanışları besleyip mitlere sebep olmasının bir örneğidir (Sungur, 1998; BaŐar ve Kaptan).

Türkiye’de  niversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada (2013) homoseks elliği yönelik tutumları incelenmiş ve geleneksel bir yapıya sahip olan katılımcıların eşitlikçi bir yapıya sahip olan katılımcılara göre anlamlı oranda daha olumsuz tutum sergiledikleri belirtilmiştir. Bu çalışmada katılımcıların homoseks elliği bir tabu olarak görüp görmedikleri incelendiğinde ise katılımcıların anlamlı bir oranının homoseks elliği bir tabu olarak g rd ğu belirtilmiştir (Derya ve ark., 2017).

Din, cinsellik ve cinsel doyum, kişisel inançlar, toplumsal normlar ve kültürel faktörlerle derin bir etkileşim içinde olan karmaşık konulardır. Din, toplumsal cinsiyet rolleri, cinsellikle ilgili mitler ve beklentilerin oluŐmasında etkilidir. Bireylerin kişisel dini inançları, cinsel tercihleri ve cinsel doyumları üzerinde belirleyici olabilirken, toplumun genel dini ve kültürel değerleri, cinsel davranışlar ve ilişkiler üzerinde de etkili olabilir. Farklı dinlerin ve kültürlerin cinsellik algısını etkilediği gözlemlenir. Cinsel bilginin az olması cinselliğin konuŐulmaktan kaçınılan tabu bir konu haline gelmesi de bu durumu desteklemektedir. Kadın hakları, feminizm akımları, cinsel haklar, cinsel yönelim hakkındaki araştırmalar gündeme geldikçe ve çalışmalar yapıldıkça görülmektedir ki cinselliği yaşama biçimi ve cinsel doyum doğrudan bu etkileŐimin bir parçasıdır (Bosson, Vandello ve Buckner, 2018; El Feki,2013; CETAD, 2008).

1.6. Çalışmanın Amacı ve Hipotezler

Dindarlık ve cinsel doyum arasındaki ilişkinin toplumsal ve psikolojik faktörlerle ne şekilde etkilendiği konusu, yeterince araştırılmamış bir alandır. Bu tez çalışmasının amacı, dindarlık ve cinsel mitlere olan inançların, cinsel doyum üzerindeki etkisini anlamak ve bu etkinin demografik değişkenlerle nasıl bir ilişkisi olduğunu ortaya koymaktır. Cinsellik, insanların yaşamlarında önemli bir yere sahiptir ve çeşitli faktörler tarafından etkilenmektedir. Bu faktörler arasında, toplumsal cinsiyet normları, kültürel değerler ve inançlar da bulunmaktadır. Özellikle dindarlık, cinsellik ve cinsel doyum üzerinde etkili olabilmektedir. Dini inançlar, bireylerin cinsellikle ilgili değerleri, tutumları ve davranışları üzerinde etkili olabilir. Ayrıca, bu tür inançlar, cinsel mitlerin oluşumu ve yayılması için de bir zemin hazırlayabilir. Bu konuda Türkiye’de yapılan çalışmalar genellikle tek bir değişken ile incelenmiş olup cinsel doyum çalışılanlar çoğunlukla heteroseksüel evli bireylere odaklanmıştır. Günümüzde cinselliğin hala bir tabu olması ve bu konunun toplumsal olarak kulaktan kulağa yayılan yanlış, eksik bilgilerle öğrenilmesinden dolayı birçok birey dini tutumlarından ve cinsel mitlerden kaynaklanan cinsel işlev bozuklukları yaşamakta ve cinsel doyuma ulaşamamaktadır. Son zamanlarda ülkemizde ve dünyada eşcinsel bireylerde cinsellik çalışmaları artmaya başlamıştır. Yakın zamana kadar eşcinsel bireylerin cinsel doyumunu ölçecek bir araç olmadığından bu konuda yapılan çalışmalar niteldir. Bu çalışmada ise homoseksüel bireylerin cinsel doyumlarını ölçmek için ayrı bir ölçme aracı kullanılmıştır. Bu konuda Türkiye’de yapılan çalışmalara katkı sağlaması ve daha kapsamlı bir bakış açısı elde edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir;

1.Cinsiyete bağlı olarak dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitlerde ve cinsel doyumda farklılık vardır.

H1.A. Erkek bireylerin dini tutumları ve algılanan dini tutumları kadınlara göre daha yüksektir.

H1.B Erkek bireylerin cinsel doyuma ulaşma düzeyi, kadın bireylere göre daha fazladır.

H1.C Kadınlarda cinsel mitlere inanma düzeyi erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeyinden daha yüksektir.

2. Yaşa bağı olarak bireylerin dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitler ve cinsel doyum ortalamaları farklılaşmaktadır.

3. Cinsel yönelime bağı olarak dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitlerde farklılık vardır.

H3.A. Heteroseksüel bireylerin dini tutumları ve algılanan dindarlık tutumları heteroseksüel olmayan bireyelerinkine göre farklılık göstermektedir.

H3.B. Heteroseksüel bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyi heteroseksüel olmayan bireyelerinkine göre daha fazladır.

4. Yaş, dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitler ve cinsel doyum arasında ilişki vardır.

H4.A. Dini tutum ile cinsel mitler arasında pozitif yönlü ilişki vardır.

H4.B. Yaş ile cinsel doyum arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

H4.C. Cinsel mitler ile cinsel doyum arasında negatif yönlü ilişki vardır.

H4.D. Algılanan dindarlık ile cinsel mitler arasında pozitif ilişki vardır.

5. Heteroseksüel ve heteroseksüel olmayan bireyelerin cinsel doyumunu, dindarlık ve cinsel mitlere inanç düzeyine göre farklı yordamaktadır.

H5.A. Heteroseksüel bireyeler ve heteroseksüel olmayan bireyeler için dindarlık ve cinsel mitlere inanç düzeyinin artması cinsel doyumun azalmasını yordayacaktır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırma Evreni ve Örneklem

Bu araştırma Türkiye’de yaşayan aktif cinsel partneri olan veya son altı ay içinde aktif partneri olmuş, daha önce cinsel işlev bozukluğu tanısı almamış olma ön koşulunu sağlayan farklı cinsel yönelimlere sahip olan (heteroseksüel, biseksüel, lezbiyen, gey,) kadın ve erkek katılımcılardan oluşmaktadır. Bu çalışmada olasılıklı olmayan örneklem ile çalışılmış olup, Türkiye’de yaşayan yüksek sosyoekonomik ve sosyokültürel seviyeden 18 yaşından büyük kadın-erkek katılımcılara ulaşılması hedeflenmiştir.

2.2. Katılımcılar

Araştırmaya katılan gönüllü katılımcılardan %20,26’si 18- 25, %79,08’i 26-50 ve %0,66 ’i ise 50 yaş ve üstü yaş aralığındadır. Katılımcıların %53,59’u kadın ve %46,1 ise erkektir. Katılımcıların %77,77’si heteroseksüel ve %22,23’ü ise homoseksüel, bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların %30,06’sı evli, %65,35’i bekar ve %4,59’u ise ayrılmış/boşanmıştır. Eğitim durumlarına bakıldığında ise katılımcıların %63,39’u üniversite mezunu, %20,26’sı yüksek lisans/doktora mezunu, %15,03’ü lise mezunu ve %0,66’si ortaokul, %0,66’sı ise ilkokul mezunudur. Katılımcıların %73,20’si ilk kez cinselliği 18-24 yaş arasında, %15,03’ü 25 ve üzeri yaşta, %11,27’si ise cinselliği 18 yaşından küçük deneyimlemiştir. Katılımcıların %62,74’ü İslamiyet dinine inanmakta, %31,37’si hiçbir dine inanmamakta ve %5,89’u ise diğer inanışlara sahiptir.

Tablo 1.
Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler		Katılımcı Sayısı
Yaş	18-25	30
	26-35	85
	36+	38
Cinsiyet	Kadın	82
	Erkek	71
Cinsel Yönelim	Heteroseksüel	119
	Gey	15
	Lezbiyen	4
	Biseksüel	14
Medeni Durum	Evli	46
	Bekar	100
	Ayrılmış/boşanmış	7
Eğitim Durumu	İlkokul mezunu	1
	Ortaokul mezunu	1
	Lise Mezunu	23
	Üniversite Mezunu	97
	Yüksek lisans/Doktora	31
Cinselliği deneyimleme yaşı	18 yaşın altında	18
	18- 24	112
	25 ve üzeri	23
Dini inanç	İslamiyet	96
	Hristiyanlık, Yahudi	0
	Diğer	9
	Dini inanç yok	48

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada konuyla ilgili olan beş farklı ölçek kullanılmıştır. Bunlar Kişisel Bilgi Formu, Ok-Dini Tutum Ölçeği, Algılanan Dindarlık Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği ve Yeni Cinsel Doyum Ölçeğidir.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Çalışmanın amacına uygun bir şekilde kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Araştırmanın değişkenleriyle ilişkili olarak kişisel bilgi formunda kişinin cinsiyeti, yaşı, cinsel yönelimi, dini inancı, ekonomik durumu, eğitim düzeyi, medeni durumu, anne-

babasının eğitim düzeyleri ve dini inançlarına ilişkin sorular yöneltmiştir. Bunlara ek olarak kişinin cinsellik deneyimi, ilk cinsel deneyim yaşı, ilk cinsel bilgileri nereden öğrendiği, romantik ilişkisi hakkında sorulara da yer verilmiştir.

2.3.2. Ok-Dini Tutum Ölçeği

Ok (2011) tarafından geliştirilmiş ve Türkiye’de geliştirilen birçok din tutum ölçeğinden ayırmak için yazar kendi soyadıyla adlandırmıştır. Bu ölçekte 4 alt boyut vardır ve bu boyutlar bilgi, duygu, davranış, Tanrıyla ilişkidir. Ölçek toplam sekiz maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek 5’li likert tipi olup 1 ‘hiç katılmıyorum’, 5 ‘tamamen katılıyorum’ anlamına gelmektedir. Bu ölçekte tüm maddeler toplam varyansın %78’ini açıklamaktadır. Ölçek yüksek iç tutarlılık katsayısına (.81 ve .91) sahiptir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan (8x1) 8 ve en yüksek puan (8x5) 40 puandır. Yüksek puan, yüksek dini tutumu ve düşük puan ise düşük dini tutumu göstermektedir.

2.3.3. Algılanan Dindarlık Ölçeği

Bektaş ve Karacan (2016) tarafından geliştirilmiş ve katılımcıların herhangi bir dini ritüel veya dini gerekliliği yerine getirmeye ilişkin bağlılığını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek toplamda dokuz maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler dinin gerektirdiği, kişinin isteğine bağlı herhangi bir dini ritüel, uygulama, inanç ya da tutumunu kişinin dini inancına göre açıklamaktadır. Ölçek 6’lı likert tipi olmakla beraber 1 ‘bana çok uygun’ 6 ise ‘bana hiç uygun değil’ i ifade etmektedir. En yüksek puana ulaşmak dine en yüksek derecede bağlılıkla ilişkilendirilmektedir. Ölçek yüksek iç tutarlılık katsayısına (.94) sahiptir.

2.3.4. Cinsel Mitler Ölçeği

Gölbaşı, Evcili, Eroğlu ve Bircan (2016) tarafında geliştirilmiş ve bireylerin cinsel mitlere sahip olup olmadıklarını ölçmeyi amaçlayan bir ölçektir. Ölçekte toplamda 28 madde bulunmaktadır ve maddelerin alt boyutları cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki v cinsel memnuniyetten oluşmaktadır. Bu ölçek 5’li likert tipi ölçek olup 1 ‘asla katılmıyorum, 5 ise ‘kesinlikle katılıyorum’ ifade etmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç

tutarlılık katsayısı .91 olup, toplam varyansın %65'ini açıklamaktadır. Toplam puan hesaplanırken her boyutun puanı aynı değere denk gelmektedir.

2.3.5. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın formu)

Golombok ve Rust (1986) tarafından geliştirilmiş olan ölçek Tuğrul ve arkadaşları (1993) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek kadın formunda 28 madde vardır ve ölçeğin alt boyutları sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus ve anorgazmiden oluşmaktadır. Bu 5'li likert tipi ölçek olup 1 'hiçbir zaman' 5 ise 'her zaman' ı ifade etmektedir. Bu ölçeğin kadınlarda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .94 olarak açıklanmıştır. Ölçekte ters maddeler bulunmaktadır. Bu ters puan alan maddeler (5'ten 0'a doğru) 2,4,5,8,10,11,15,16,17,19,21,22,25,26,27 ve 28. maddelerdir. Toplam puan hesaplanırken her madde 0-4 arasında değer alır, ters maddelerde ise 4-0 arasında puanlama yapılır.

2.3.6. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek formu)

Golombok ve Rust (1986) tarafından geliştirilmiş olan ölçek Tuğrul ve arkadaşları (1993) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek erkek formunda 28 madde vardır ve ölçeğin alt boyutları sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, empotans ve erken boşalma oluşmaktadır. Bu 5'li likert tipi ölçek olup 1 'hiçbir zaman' 5 ise 'her zaman' ı ifade etmektedir. Bu ölçeğin erkek formunda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .83 olarak açıklanmıştır. Ölçekte ters maddeler bulunmaktadır. Bu ters puan alan maddeler 1,2,3,4,8,9,12,13,15,16,19,20,21 ve 25. maddelerdir. Toplam puan hesaplanırken her madde 0-4 arasında değer alır, ters maddelerde ise 4-0 arasında puanlama yapılır.

2.3.7. Yeni Cinsel Doyum Ölçeği

Štulhofer ve arkadaşları (2010) tarafından geliştirilmiş olan ölçeğin Tuğut (2016) Türkçeye uyarlanan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmıştır. Ölçekte 20 madde vardır ve iki boyuttan oluşmaktadır. Bunlar ben merkezci, partner ve cinsel aktivite merkezci alt boyutlarıdır. Ölçek bireylerin son altı ay içindeki cinsel doyumuna yönelik 5'li likert tipi olup, 1 'hiç memnun değilim' 5 ise 'çok memnunum' ifade etmektedir. Bu ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kadınlarda .94 ve

erkeklerde .95 olmakla birlikte ölçekte ters madde bulunmamaktadır. En yüksek puana ulaşmak dine yüksek derecede cinsel doyum düzeyi ile ilişkilendirilmektedir.

2.4. İşlem

Bu araştırmada olasılıklı olmayan örneklem ile çalışılmış olup, Türkiye’de yaşayan yüksek sosyoekonomik ve sosyokültürel seviyeden 18 yaşından büyük kadın-erkek katılımcılara ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırma için 340 katılımcıya form gönderilmiştir, 220 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırma yapılmadan önce etik kurul onayı alınmıştır. Veri toplama araçları derlenerek oluşturulan anketler çevrimiçi form olarak bireylere gönderilmiştir. Onam formuna onay veren katılımcılara kimlik bilgilerinin hiçbir şekilde alınmayacağı ve verdikleri bilgilerin gizli tutulacağı hakkında bilgilendirici yazı olarak sunulmuştur, onam yazısını onaylayanlar gönüllük esasınca çalışmaya katılmışlardır. Toplamda 220 katılımcıya ulaşılmıştır ancak araştırmanın ön koşullarından biri olan cinsel deneyim, aktif cinsel partnere sahip olma ve daha önce cinsel işlev bozukluğu tanısı almamış olmak kriterlerine uymayan 67 katılımcı elenmiş ve 153 katılımcı ile analizler yapılmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın amacı doğrultusunda yapılmış analizlerin sonuçlarına yer verilmektedir. Temel analizlere başlamadan önce çalışmanın uygunluğuna göre toplanan veriler gözden geçirilmiş olup 220 katılımcıdan 67 katılımcının çalışmaya uygun koşulları sağlayamaması sebebi ile veri havuzundan çıkartılmış olup 153 katılımcının sağladığı veriler üzerinde analizler gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada dindarlık ve cinsel mitler ile cinsel doyum arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için elde edilen verilerin istatistik analiz sonuçlarına bu bölümde yer verilmiştir. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği tespit edilmiştir. Normallik testleri, özellikle sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda normallik testinin değerlerinin dışında çarpıklık ve baskınlık değerlerine bakılarak, verinin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılmaktadır. Skewnes ve baskınlık kurtosis değerleri -2 ile +2 değerleri arasında dağıldığı takdirde normal dağılmış kabul edilmektedir. (George ve Mallery, 2019). Yapılan analiz sonucunda, araştırmada toplanan verilerin değerlerinin belirtilen aralıkta olmasından verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın verilerinin değişkenleri arasında basıklık ve çarpıklık değerlerinin normal değer aralığında olduğu belirlenmiştir.

3.1. Cinsiyete Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular

Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyetleri ile dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel doyum ve cinsel mitlere inanma düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını inceleyebilmek için t test analizi yapılmıştır.

Cinsiyete bağlı farklılıkların analizinde, örneklem heteroseksüel ve heteroseksüel olmayan bireylerden oluştuğundan dolayı sadece heteroseksüel bireyler alınmış olup heteroseksüel kadın ve erkek bireylerin dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitler ve cinsel doyum açısından incelenmesi için bağımsız örneklem t test analizi yapılmıştır (bkz. Tablo 2).

Yapılan analizler sonucunda cinsiyete bağılı olarak dini tutum arasındaki farklılıklar incelendiğinde dini tutum ($t(117) = 0.89 p > 0.05$) cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Bireylerin hem cinsel mitlere inanma düzeyleri ($t(117) = 0.89 p = 0,00 < 0.05$) hem de cinsel doyumları ($t(117) = 9.23 p = 0,00 < 0.05$) ile cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu bağlamda heteroseksüel erkek bireylerin ($\bar{X}=2.10 SS=0.80$) heteroseksüel kadın bireylere ($\bar{X}=1.58 SS=0.59$) göre cinsel mitlere inanma düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Cinsel doyumda ise heteroseksüel kadın bireylerin ($\bar{X}= 2.54 SS=0.38$) heteroseksüel erkek bireylere ($\bar{X}= 1.87 SS= 0.41$) göre cinsel doyumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Cinsiyet farklılıkları dini tutum ($t(117) = 0.89 p = .37$) ve algılanan dindarlık ($t(117) = -0.48 p = .63$) kapsamında değerlendirildiğinde heteroseksüel kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir.

Tablo 2.
Cinsiyete Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumun Ortalama, Standart Sapma ve T test Sonuçları

Değişkenler	Heteroseksüel kadın bireyler		Heteroseksüel erkek bireyler		T	p
	Ort.	SS	Ort.	SS		
Dini tutum	2.51	0.62	2.40	0.74	0.89	.37
Algılanan dindarlık	4.1	0.97	4.2	0.93	-0.48	.63
Cinsel mitler	1.58	0.59	2.1	0.80	-3.78	.00
Cinsel doyum	2.54	0.38	1.87	0.41	9.23	.00

3.2. Cinsel Yönelime Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular

Çalışmaya katılan bireylerin cinsel yönelimleri ile dini tutum, algılanan dindarlık ve cinsel mitlere inanma düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını inceleyebilmek için t test analizi yapılmıştır (bkz. Tablo 3).

Çalışmada heteroseksüel ve heteroseksüel olmayan bireyler olarak bir gruplama yapılmıştır. Bunun sebebi ise heteroseksüel olan bireylere çoğunlukla ulaşılması ve veri sayısının lezbiyen, gey, biseksüel ve trans bireylerde kısıtlı olmasıdır.

Çalışmanın analiz kısmında doğru sonuçlar alabilmek ve güvenilirliği olan analizler yapabilmek amacıyla gruplaması bu şekilde yapılmıştır.

Cinsel yönelim dini tutum ($t(151) = -0.90 p = .37$), algılanan dindarlık ($t(151) = -0.80 p = .43$) ve cinsel mitler ($t(151) = 0.51 p = .61$) kapsamında değerlendirildiğinde heteroseksüel olan bireylerin ve heteroseksüel olmayan bireylerin arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir.

Tablo 3.
Cinsel Yönelime Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitlerin Ortalama, Standart Sapma ve T test Sonuçları

Değişkenler	Heteroseksüel olan bireyler		Heteroseksüel olmayan bireyler		T(Welch)	P
	Ort.	Std. sapma	Ort.	Std. sapma		
Dini tutum	2.46	0.68	2.58	0.70	-0.90	.37
Algılanan dindarlık	4.11	0.95	3.97	0.94	0.80	.43
Cinsel mitler	1.79	0.72	1.72	0.62	0.51	.61

3.3. Yaşa Bağlı Farklılıkların İncelenmesine Dair Bulgular

Katılımcıların yaşlarına bağlı olarak dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel doyum ve cinsel mitlere inanma düzeyi açısından farklılıklar tek yönlü varyans ANOVA ile analiz edilmiştir ve Tukey Post Hoc testiyle sonuçlar incelenmiştir (bkz. Tablo 4).

Bu çalışma Türkiye’de toplumsal cinsiyet rollerinin etkisi, yetişkinliğe geçiş kriterleri (mezun olma, evden ayrılma, işe girmek gibi), bireylerin cinselliğe bakış açısı, dini inanışları, normlar göz önüne alınarak elde edilen verilerin sosyokültürel altyapısı incelenerek 18-25, 26-35 ve 36+ olarak incelenmiştir.

Yaş ile dini tutum ($F=11.39 p < .05$), algılanan dindarlık ($F= 4.10 p < .05$), cinsel mitler ($F=4.26 p < .05$), cinsel doyum ($F=5.05 p < .05$) arasında yaşa bağlı olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır.

36+ yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X} = 2.9 SS = 0.73$), 26-35 yaş aralığında olan ($\bar{X} = 2.39 SS = 0.62$) katılımcılara göre dini tutumlarının daha yüksek olduğu, 18-25

yaş aralığında olan ($\bar{X} = 2.24$ $SS= 0.53$) katılımcıların ise iki gruptan da daha düşük dini tutuma sahip olduğu gözlenmiştir.

26-35 yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X} = 4.21$ $SS= 0.82$), hem 18-25 yaş aralığında olan katılımcılardan ($\bar{X} =4.18$ $SS=0.87$) hem de 36+ yaş aralığında olan katılımcılardan ($\bar{X} = 3.71$ $SS= 1.17$) daha yüksek algılanan dindarlık tutumuna sahip oldukları gözlenmiştir.

36+ yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X} = 1.93$ $SS= 0.80$) hem 18-25 yaş aralığında olan katılımcılardan ($\bar{X} =1.46$ $SS= 0.52$) hem de 26-35 yaş aralığında olan katılımcılardan ($\bar{X} =1.81$ $SS= 0.68$) daha yüksek cinsel mitlere sahip oldukları gözlenmiştir.

Tablo 4.
Yaşa Bağlı Olarak Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumunun Farklılıklarına İlişkin Tek Yönlü Varyans (Anova) Sonuçları

Değişkenler	Yaş	Ort.	Std. Sapma	Top. kare	Ort. Kare	F	P	Tukey Post-hoc
Dini tutum	1.18-25	2.24	0.53	4.60	9.21	11.39	.00	1-3
	2.26-35	2.39	0.62					3>1>2
	3.36+	2.90	0.73					
Algılanan dindarlık	1.18-25	4.18	0.87	3.53	7.10	4.10	.02	2-3
	2.26-35	4.21	0.82					2>3>1
	3.36+	3.71	1.17					
Cinsel mitler	1.18-25	1.46	0.52	2.00	4.00	4.26	.02	1-2,3-2
	2.26-35	1.81	0.68					3>2>1
	3.36+	1.93	0.80					
Cinsel doyum	1.18-25	2.03	0.46	1.30	2.52	5.05	.01	1-3
	2.26-35	2.22	0.50					3>2>1
	3.36+	2.45	0.53					

3.4. Yaş ve Cinsel Doyum Değişkenlerinin İncelenmesine Dair Bulgular

Çalışmada yaş ve cinsel doyum değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Çalışmada heteroseksüel bireyler ve heteroseksüel olmayan bireylerin cinsellik doyumları farklı iki ölçek ile değerlendirildiği için ‘yeni cinsel doyum’ heteroseksüel olmayan bireylerin ve yaş

arasındaki korelasyonu, ‘cinsel doyum’ ise heteroseksüel bireylerin cinsel doyumunu ve yaşları arasındaki korelasyonu göstermektedir (bkz. Tablo 5).

Heteroseksüel bireylerde yaş ve cinsel doyum arasındaki ilişki incelendiğinde ($r=.283$ $p<0.1$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Heteroseksüel olmayan bireylerde yaş ve cinsel doyum arasındaki ilişki incelendiğinde ($r=.012$ $p<0.05$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Tablo 5.
Cinsel Doyum ve Yaş Korelasyon

Değişkenler	Ort.	Std. Sapma	1	2	3
1.Yaş	2.05	0.67	1	.283**	.012
2.Cinsel doyum	2.25	0.52	.283**	1	-
3.Yeni Cinsel Doyum	3.69	0.76	.012	-	1

$N=153$ * $p<.05$, ** $p<.01$

3.5. Yaş, Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Bulguların İncelenmesi

Tüm değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmış ve değişkenler arasındaki ilişki ayrı ayrı incelenmiştir (bkz. Tablo 6).

Yaş ile diğer değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde katılımcıların ($N=153$) yaş ile dini tutumları arasında ($r=.336$ $p<.01$) pozitif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, yaş ve algılanan dindarlık arasında ($r=-.179$ $p<.05$) negatif yönlü anlamlı bir ilişki, yaş ve cinsel mitlere inanma düzeyi ile ($r=.216$ $p<.01$) pozitif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, yaş ile cinsel doyum arasında pozitif yönlü güçlü anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Dini tutum ile diğer değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde yaş ile dini tutumları arasında ($r=.336$ $p<.01$) pozitif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin dini tutumları ve algılanan dindarlık düzeyi arasında ($r=-.560$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, dini tutumları ve cinsel mitlere inanma düzeyi arasında ($r=.138$

$p<.05$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki, dini tutum ile cinsel doyum arasında ($r=.326$ $p<.01$) pozitif yönde güçlü anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Algılanan dindarlık ile diğer değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde yaş ile algılanan dindarlık düzeyi arasında ($r=-.179$ $p<.05$) negatif yönlü anlamlı bir ilişki, bireylerin dini tutumları ve algılanan dindarlık düzeyi arasında ($r=-.560$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin algılanan dindarlık düzeyi ve cinsel mitlere inanma düzeyi arasında ($r=-.344$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin algılanan dindarlık düzeyi ve cinsel doyum arasında ($r=-.320$ $p<.01$) negatif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Cinsel mitler ile diğer değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde yaş ile cinsel mitlere inanma düzeyi ile ($r=.216$ $p<.01$) güçlü pozitif yönde anlamlı bir ilişki, dini tutumları ve cinsel mitlere inanma düzeyi arasında ($r=.138$ $p<.05$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki, bireylerin algılanan dindarlık düzeyi ve cinsel mitlere inanma düzeyi arasında ($r=-.344$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki ve cinsel doyum arasında ($r=-.320$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyi ve cinsel doyum arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Cinsel doyum ile diğer değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde yaş ile cinsel doyum arasında güçlü pozitif yönlü anlamlı bir ilişki, dini tutum ile cinsel doyum arasında ($r=.326$ $p<.01$) pozitif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin algılanan dindarlık düzeyi ve cinsel doyum arasında ($r=-.320$ $p<.01$) negatif yönde güçlü anlamlı bir ilişki, bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyi ve cinsel doyum arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Tablo 6.
Yaş, Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler Ve Cinsel Doyum Arasındaki Korelasyon Analizi

Değişkenler	Ort.	Std. Sapma	1	2	3	4	5
1.Yaş	2.05	0.67	1	.336**	-.179*	.216**	.282**
2. Dini tutum	2.49	0.68	.336**	1	-.560**	.138*	.326**
3. Algılanan dindarlık	4.08	0.95	-.179*	-.560**	1	-.344**	-.320**
4. Cinsel Mitler	1.77	0.70	.216**	.138*	-.344**	1	-.078
5.Cinsel doyum	2.24	0.52	.282**	.326**	-.320**	-.078	1

3.6. Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyumun Cinsel Yönelime Göre Bulguların İncelenmesi

Bu çalışmada heteroseksüel bireyler ve heteroseksüel olmayan bireyler için cinsel doyumunu ölçmek amacıyla farklı ölçekler kullanılmıştır, bu nedenle üç farklı tablo olarak aşağıda incelenmiştir (Bkz. Tablo 7).

Heteroseksüel bireyler ve heteroseksüel olmayan bireylerin dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitler puanlarının bireylerin cinsel doyumunu yordayıp yordamadığını incelemek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Regresyon analizinde ilk olarak heteroseksüel kadınlarda dini tutum, algılanan dindarlık ve cinsel mitlerin, cinsel doyum faktörünü ($R^2=,100$ $p<,05$) pozitif yönde ve zayıf ilişkili yordadığı görülmektedir.

Regresyon analizinde heteroseksüel erkeklerde dini tutum, algılanan dindarlık ve cinsel mitlerin cinsel doyum faktörünü ($R^2=,358$ $p<,05$) pozitif yönde ve zayıf ilişkili yordadığı görülmektedir.

Homoseksüel bireylerde dini tutum, algılanan dindarlık ve cinsel mitlerin cinsel doyum faktörünü ($R^2=,660$ $p<,05$) pozitif yönde ve güçlü ilişkili yordadığı görülmektedir.

Tablo 7.
Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Kadın)

Değişkenler		B	SE	Beta	R ²	ΔR ²
Heteroseksüel Kadın	Dini Tutum	.161	.088	.263	.100	
	Algılanan Dindarlık	-.037	.057	-0.95		.057
	Cinsel Mitler	-.017	.085	-0.25		

Tablo 8.
Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Erkek)

Değişkenler		B	SE	Beta	R ²	ΔR ²
Heteroseksüel Erkek	Dini Tutum	.077	.089	.139	.358	
	Algılanan Dindarlık	-.198	.075	-.450		.318
	Cinsel Mitler	.069	.068	.133		

Tablo 9.
Dini Tutum, Algılanan Dindarlık, Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki Regresyon Analizi (Heteroseksüel Olmayan Bireyler)

Değişkenler		B	SE	Beta	R ²	ΔR ²
Heteroseksüel Olmayan Bireyler	Dini Tutum	.675	.243	.670	.660	
	Algılanan Dindarlık	.716	.145	1.144		.592
	Cinsel Mitler	.356	.172	.339		

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu tez çalışmasının amacı, dindarlık ve cinsel mitler ile cinsel doyum arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bölümde bireylerin cinsellik konusunda din tutumlarının ve cinsel mitlerin birbiriyle ilişkisinin cinsiyet, cinsel yönelim, yaş ve değişkenler arasındaki ilişkilerin farklılığının cinsel doyumunu ne kadar yordadığı incelenmiş ve bahsedilen amaç doğrultusunda bulgulara yönelik tartışma ve yorumlara yer verilmektedir

Mevcut çalışmada bireyler cinsel yönelime bağlı olarak heteroseksüel ve heteroseksüel olmayan bireyler olarak ikiye ayrılmıştır. Heteroseksüel bireylerde dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitlere inanma düzeyi ve cinsel doyum incelenirken de heteroseksüel kadın ve heteroseksüel erkek bireyler olarak incelenmiştir.

Kökleri insanlık tarihine kadar uzanan din, farklı kültürler ve toplumlarla birlikte çeşitlilik göstermektedir. Çeşitlilik gösterse de din ile ilgili en büyük ortak özellik ölüm, ölümden sonra hayat, ahlaki değerler, yaratılış gibi konulara cevaplar aramasıdır. Bununla birlikte her dinin kendi ritüelleri, ibadet şekilleri ve kuralları vardır. Dinler arasındaki farklılıklar ve sosyolojik olarak incelenen konular bir yandan insanların hayatına rehberlik ederken diğer yandan da tartışmalara, çatışmalara ve farklı yorumlara yol açabilmektedir (Keskin, 2004; Okumuş, 2016).

Çeşitli dinlerde aralarında tartışmaların ve farklılıkların görüldüğü önemli konulardan biri de cinselliktir. Antik çağlardan bu yana cinsellik ve dinler arasındaki ilişkiye bakıldığında göze çarpan önemli farklılıklardan biri kadının ve erkeğin cinselliği yaşama biçimidir. Örneğin antik çağlarda kadın doğurganlığın ve bereketin sembolü olarak görülüp, bazı tanrıçalar cinselliğin sembolü olarak görüldüğünden onlara cinsel ritüeller yapılırken diğer yandan antik Yunan ve Roma'da cinsellik, erkek egemenliği altında olmakla beraber kadınların cinsel özgürlüğü erkeklere göre daha kısıtlıdır. Ayrıca, evlilik dışı cinsellik hoş görülmemektedir. Orta çağ Avrupası ve İbrahimi dinler de cinselliğin evlilikle beraber kutsal bir eylem olduğu görüşündedirler. Cinsellik hakkında sınırlamalar ve kurallar konulması, konuşulmayan bir konu haline getirilmesi ise cinsel mitlere altyapı oluşturmaktadır. Toplum arasında cinsellikle ilgili doğru olmayan bilgilerin kulakta dolma bilgilerle aktarılması kalıplaşmış yargıları

oluşturmaktadır. Antik Yunan ve Orta Çağ'da bilgilerin ve imkanların sınırlı olması, bilginin en hızlı yayılma yolunun insanların birbirine kulaktan kulağa aktarmasından dolayı bu dönemlerde cinsel mitler oldukça fazlaydı ve hızlı yayılmaktaydı. Modern dünyada ise din ve cinsellik bir araya geldiğinde hala tartışmalara yol açabilmektedir. Günümüz dünyasında ise kadınların ve erkeklerin bir kısmı dini inançlarını cinsel hayatlarının içine entegre ederken diğer bir kısmı ise dinin cinsellikle ilgili kısıtlayıcı kurallar koyduğunu düşünüp, sorgulayıp bu kuralları reddedebilmektedir. Değişen ve gelişen dünyada dini inançlarını, tutumlarını cinsellikleriyle uyumlu hale getirebilmek için günümüz koşullarına göre dini otoritelerin ve dini metinlerin görüşlerini yeniden değerlendirip daha esnek anlayışları benimseyebilmektedir (Gözlü,2018; Şimşekdir, 2019).

Bu nedenle ülkemizde de teknolojinin gelişmesi, bilgi kaynaklarına daha hızlı ulaşıyor olmak, eğitim düzeyi gibi demografik değişkenler bireylerin bakış açılarını şekillendirmektedir. Elde edilen veriler erkek ve kadın bireylerin dini tutum ve algılanan dindarlık tutumları arasında anlamlı bir ilişki göstermemektedir. Diğer yandan erkek bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyinin kadınların cinsel mitlere inanma düzeyinden daha fazla olduğu görülmüştür.

Bu çalışmayı destekler nitelikte olan Karabulutlu ve Yılmaz'ın (2018) üniversite öğrencileri ile yaptıkları araştırma katılımcıların %91,7 sinin cinsel mitlere sahip olduğunu göstermiştir. Cinsel mitlere sahip olan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunu ise bu çalışmada olduğu gibi erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Erkek öğrencilerde özellikle %78,1 inin 'her erkek kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir' mitine katılmaları ise toplumsal cinsiyet rollerinin ve dinde erkeğin cinsellikte de kadını yönlendiren olması gerektiği düşüncesinin erkeklerin cinsel davranışları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmayı destekler bir diğer çalışmada ise Özdemir ve Yılmaz (2020) yaptıkları çalışmada örneklemin %40,5 oranında erkek katılımcıya sahip olduğunu ve katılımcı erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeyinin kadınlara göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Özdemir ve Yılmaz'ın (2020) yaptığı çalışmaya benzer bir sonuç ise Şimşek (2015) yaptığı çalışmada cinsel mit inançlarının cinsel doyuma etkisini araştırmıştır. Kadınların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ve erkeklerin cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları incelenmiş, sonuç olarak

erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ayrıca, bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyi, cinsel doyumunun etkileyen önemli sebeplerinden biridir. Şahbaz'ın (2017) yaptığı çalışma erkek katılımcıların %60,3 ünün 'sevişme ancak çift aynı anda orgazm olabilirse güzeldir' mitini doğruladığını göstermiştir.

Yapılan bir araştırmada ise 'Erkek her zaman seks ister ve sekse hazırdır' miti erkeklerin en çok onayladığı mitlerden biri olmuştur (Torun, Torun ve Özaydın, 2011). Bu da erkeklerin performans kaygısı duymalarına, sertleşme, erken boşalma problemlerine yol açabildiği ayrıca erkeğin partnerinin orgazmını kendi sorumluluğu olarak görmesinden dolayı cinselliğin doyum noktasını başarı veya başarısızlık olarak görmesine sebep olmaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulgular sonucunda kadınların cinsel doyumunun erkeklerin cinsel doyumunda daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgular yukarıdaki alan yazında yapılmış çalışmalarla uyumludur.

Mevcut çalışmada bireylerin yaşları üç gruba ayrılmıştır. Bu yaş grupları 18-25 yaş, 26-35 yaş ve 36+ olarak belirlenmiştir. Çalışmada yaş grupları Türkiye'de toplumsal cinsiyet rollerinin etkisi, yetişkinliğe geçiş kriterleri (mezun olma, evden ayrılma, işe girmek gibi), bireylerin cinselliğe bakış açısı, dini inanışları, normlar göz önüne alınarak elde edilen verilerin sosyokültürel altyapısı incelenerek belirlenmiştir.

Yaş değişkeni ve cinsel doyum değişkeni arasındaki heteroseksüel bireylerin ve heteroseksüel olmayan bireylerin cinsel doyumunun ölçümünde farklı ölçekler kullanıldığından cinsel yönelime göre incelenmiş olup algılanan dindarlık, dini tutum ve cinsel mitler N=153 olmak üzere tüm katılımcılarla çalışılmıştır. Araştırmadaki bulguların sonuçlarına göre heteroseksüel bireylerde ve heteroseksüel olmayan bireylerde de yaş ve cinsel doyum arasında pozitif yönde bir ilişki gözlenmiştir. Örneklemin %75,16'sını 18-35 yaş aralığındaki beliren yetişkinlik ve genç yetişkinlik dönemindeki bireylerden oluşmaktadır.

Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin kimlik keşifleri ile ilişkiler, romantik ilişkilere daha çok yakınlık ve etkileşim dahil etmektedirler. Bu nedenle özellikle bireyin kendini keşfetmesiyle başlayan romantik ve cinsel yakınlık adımlarının genç yetişkinlikte atıldığı tecrübelerinin artmaya başladığı beliren yetişkinlik

döneminde, bireyler sadece cinsel çekime değil, değerleri ve inançlarını içeren cinsel deneyimler yaşamaktadırlar. Böylece ilişkinin duygusal ve bilişsel öğeleri birleştiğinde beliren yetişkinlik döneminde yaş ile cinsel doyum arasında pozitif ilişki olma oranı artmaktadır (Ercan ve Eryılmaz, 2010).

Şişman (2020) yaptığı araştırmada yaşları 15-49 arasında olan 377 kadın katılımcı ile çalışmış ve bireylerin cinsel bilgi, cinsel işlev bozuklukları ve cinsel doyum durumlarını incelemiştir. Katılımcıların yaş ve cinsel doyum arasındaki ilişki incelendiğinde en yüksek doyuma ulaşmada 31-40 yaş arasındaki kadınların diğer yaş gruplarına göre farklılık gösterdiğini gözlemlemiştir. Bir benzer sonuç ise Kaplan ve Zeyneloğlu (2018) yaptıkları araştırmadadır. Yaşları 18-48 arasında olan 302 kadın katılımcı ile çalışmıştır. Çalışmanın sonucunda ise yaşı daha büyük olan katılımcıların cinsel doyumlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. 30-39 yaş aralığındaki katılımcıların 20-29 yaş aralığındaki katılımcılara göre cinsel doyumunun daha yüksek bulunmuştur.

Orta yetişkinlik ve ileri yetişkinlik yaş grubundan oluşan bir örneklem ile çalışan Chao ve arkadaşlarının (2011) yaptığı araştırmada ise cinsel doyum, cinsel istek ve yaş arasındaki ilişki incelendiğinde yaş ilerledikçe cinsel isteğin azaldığı cinsel ilişki sıklığının düştüğü ve cinsel doyumun azaldığı görülmüştür. Bu çalışmadaki en önemli ayırıcılardan biri ise örneklemin yaşlarının 45 ve 75+ aralığında olmasıdır.

Yaş ile cinsel doyum ilişkisini inceleyen ve farklı sonuçlarla karşılaşan çalışmalar da bulunmaktadır. Vural ve Temel (2009) 36 çift deney grubu ve 35 çift kontrol grubu ile yaptıkları araştırmada cinsel doyum ve yaş arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Amerika'da ise yaşları 40-70 arasında değişen uzun süreli birliktelikleri olan çiftlerle yapılan çalışmada, erkek bireylerin ilişkinin süresi ve fiziksel yakınlığı arttıkça cinsel doyumunun yaşa bağlı olarak arttığı gözlenmiştir (akt. Heiman ve ark., 2011).

Heteroseksüel ve homoseksüel bireyler ile yapılan çalışmalarda da birbirinden farklı sonuçlarla karşılaşmıştır. Fuentes ve Sierra (2014) yaptıkları çalışmada, yaşları 18-80 arasında değişen heteroseksüel ve homoseksüel bireylerden oluşan grupta heteroseksüel bireyler ve yaş arasında ilişki görülürken homoseksüel bireyler ve yaş arasında anlamlı bir ilişki gözlememiştir. Sommentico ve arkadaşlarının (2019) yaptığı

çalışmada ise homoseksüel çiftlerde cinsel doyum ve yaş arasında %4'lük negatif yönlü bir ilişki gözlemlenmiştir.

Cinsel mitler ve cinsel doyum ölçeklerinin alt boyutlarının birbiriyle ilişkisini inceleyen Çalı (2021) cinsel doyum ölçeğinin toplam puanları ile toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel doyum ve cinsel mitler arasında pozitif yönde anlamlı ilişki gözlemlenmiştir. Bu da toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik cinsel doyum, genel cinsel yanılığlar arttıkça, genel cinsel doyum algısı azalmaktadır.

Bu çalışmadaki örneklem grubunun eğitim düzeyi ve sosyoekonomik düzeylerinin yüksek olması göz önünde bulundurulmuştur. Bu nedenle örnek çalışmalarda da görülebileceği gibi örneklemin yaş aralığı, örneklem sayısı ve demografik faktörler literatürde farklı sonuçlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada örneklem grubunun %75,16'sının 18-35 yaş aralığında olması, örneklem grubunun yüksek sosyoekonomik ve yüksek eğitim seviyesine sahip olmasından dolayı alanyazın çalışmalarından farklı bir sonuçla karşılaşıldığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın bulguları katılımcıların yaşları ile dini tutumları arasında pozitif yönde bir ilişki gösterirken algılanan dindarlık tutumları arasında negatif yönlü bir ilişki gözlenmiştir.

Kavaş (2013) yaptığı çalışmada rastlantısal örneklem ile çalışılmış (N=869) ve örneklemin %65,8 inin 41 yaş altındaki bireylerden oluştuğu görülmüştür. Katılımcılarının dini tutumları incelendiğinde ise yüksek dini tutum özellikleri gösterdikleri gözlemlenmiştir.

Öte yandan, Sağır (2020) yaptığı çalışmada ise yaş ve dini tutum arasında herhangi bir anlamlı ilişki gözlemlenmiştir. Şirin (2017) yaptığı çalışmada 315 kız öğrenci ve 76 erkek üniversite öğrencisinden oluşan örnekleminde yaş ile dini tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çalışmanın üniversite öğrencileriyle yapılmış olması yaş değişkeni açısından bir sınırlılık olarak düşünülmekte ve araştırmalarda yaş ve dini tutum arasında farklılıkların oluşmasının en temel sebebinin her çalışmada bireylerin farklı eğitim düzeyleri, sosyoekonomik çevreler, ekonomik durum, yaşam kalitesi gibi etkenlerin etkili olabileceğinden dolayı sonuçların farklılık gösterdiği düşünülmektedir.

Karslı (2022) yaptığı çalışmada yaş ve dini tutum arasında pozitif ilişki gözlemlemiştir. Araştırmada örneklemin (N=589) 17-59 yaş aralığında olduğu katılımcıların en yüksek dini tutuma sahip yaş aralığının ise 40-59 yaş arasında olduğu gözlenmiştir.

Bu araştırmadaki katılımcıların algılanan dindarlıkları ve yaş arasında negatif bir ilişki gözlemlenirken dini tutum ve algılanan dindarlıkları arasında da yine negatif bir ilişki gözlenmiştir. Örnek araştırmalardan da görüleceği gibi alan yazında da sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Kurnaz (2015) yaptığı çalışmada örneklem 22-40 yaş arasında olup (N=498) katılımcıların %69,5' inin algılanan dindarlık tutumlarının yüksek olduğu ve dindar olarak nitelendirildikleri görülmüştür. Araştırmanın örnekleminin yaş aralığı ile bu çalışmanın yaş aralığı birbirine yakındır. Araştırmanın sonucunun literatür ile uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmada elde verilerin sonucunda yaş ve cinsel mitler arasında pozitif yönlü ilişki gözlenmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde alan yazında birçok çalışmada cinsel mitler ve yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Çalı (2021) yaptığı çalışmada cinsel mitler ölçeğinden alınan cinsel mitler toplam puan ortalamalarının yaşa göre anlamlı farklılık gösterdiğini gözlemlemiştir. 41 yaş ve üzerindeki katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyinin 18-30 yaş arasındaki bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyinden yüksek olduğunu belirtmiştir. Bir benzer sonuçlu çalışma ise Özdemir ve Yılmaz (2020) tarafından yapılmıştır. Çalışmadaki örneklemin (N=323) yaş ortalaması 27.34 ± 5.92 bulunmuştur ve yaş ile cinsel mitlere inanma düzeyi arasında pozitif ilişki gözlenmiştir. Örnekleme 36+ üzeri katılımcıların en yüksek mitlere sahip olan bireyler olduğu belirtilmiştir.

Bu araştırmada yaş ve cinsel mitler arasında pozitif ilişkinin gözlenmesinin örneklemin %79,08 inin 26-35 yaş aralığında %20,26 sının ise 18-25 yaş aralığında olmasının sonucu olarak düşünülmektedir. Mevcut çalışmada bireyler cinsel yönelime bağlı olarak heteroseksüel ve heteroseksüel olmayan bireyler olarak ikiye ayrılmıştır. Bu kategorizasyonun sebebi örneklem grubunda yeterli sayıda homoseksüel bireye ulaşılamadığından bireyler gey, biseksüel ve lezbiyen bireyler olarak analiz edildiğinde

sağlıklı sonuçlar vermeyeceği için heteroseksüel ve heteroseksüel bireyler olarak analiz edilmiştir.

Cinsel yönelime bağlı olarak bireylerde dini tutum, algılanan dindarlık, cinsel mitlere inanma düzeyi arasında herhangi anlamlı bir farklılığa rastlanmamasına karşın cinsel doyum pozitif yönde yordadıkları görülmüştür. Heteroseksüel olmayan bireylerde yaş ve cinsel doyum arasında pozitif anlamlı bir ilişki görülmüştür. Alanyazında mevcut çalışmaların çoğu heteroseksüel çalışmalardan oluşmaktadır. Cinsel yönelim ve cinsel kimlikle ilgili çalışmalar oldukça sınırlıdır (Nimbi, 2020).

Araştırma örnekleminin bu çalışmaya benzer olduğu Okci (2017)'nin yaptığı çalışmada heteroseksüel ve homoseksüel bireylerle çalışmış ve çalışmasının sonucunda üç grupta incelediği (homoseksüel erkek, homoseksüel kadın, heteroseksüel) en yüksek cinsel doyumun homoseksüel erkeklerde olduğunu gözlemlemiştir. Öte yandan bireylerin ilişki durumu, partnerleriyle uyumu ve ilişki süreleri de toplam doyum etkileyen faktörler olarak değerlendirmiştir. Bu nedenle literatürde cinsel yönelime göre yapılan doyum araştırmalarında genellikle bireyin doyumunu etkileyen faktörler analiz sürecinde göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

Diğer bir araştırma örnekleminin farklı cinsel yönelimlere sahip olduğu Mark ve arkadaşlarının (2018) yaptığı çalışmada, toplamda heteroseksüel ve homoseksüel örneklemden oluşan 1094 katılımcıdan %12,3 lük kısmı oluşturan gey bireylerin cinsel doyumları incelendiğinde ilişki dinamiklerinin yansın eğitim seviyesinin, sosyal çevrenin ve medyanın etkisinin bireylerin cinsel istek ve cinsel doyumunda rol oynadığını gözlenmiştir.

Araştırma örnekleminin sadece gey, lezbiyen ve biseksüel katılımcılardan oluştuğu Özmen'in yaptığı çalışmada (2021) bireylerin cinsel yönelimlerinin cinsel doyumları ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu çalışmada sadece biseksüel bireylerin cinsel doyumlarının gey ve lezbiyen bireylerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmanın örneklem grubu gibi, Lippa (2007) da gey, lezbiyen, biseksüel ve heteroseksüel katılımcılarla çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda, gey ve biseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre cinsel dürtüde biraz daha düşük olduklarını, biseksüel kadın bireylerin ise cinsel dürtülerinin heteroseksüel kadın bireylere göre daha yüksek olduğunu ortaya koyulmuştur.

Cinsel doyum ve cinsel doyumun etkilendiği faktörler ile ilgili literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Mark ve arkadaşları (2018) cinsel değer kaynaklarındaki benzerlikleri ve farklılıkları, cinsiyet ve cinsel yönelim grupları arasında incelemiştir. Bu kaynakların cinsel memnuniyet ve istek üzerindeki etkilerini inceleyen çalışma, partnerlerin birbirlerinin istek seviyelerini etkileyebileceğini ve bir partnerin isteğinin diğer partnerin isteğini artırabileceğini göstermiştir. Eğitimi ve medyayı cinsel değerlerin kaynağı olarak kabul eden katılımcılar, yalnız cinsel isteğin daha yüksek düzeylerini yaşarken, dinini cinsel değerlerin kaynağı olarak kabul eden katılımcıların ise daha düşük düzeylerde cinsel istek yaşadıkları görülmüştür. Bu çalışmanın sonucundan bireylerin dini tutumları, algılanan dindarlık, eğitim seviyeleri cinsel doyum ile ilişkili olduğu görülmektedir.

Cinsel doyum ile ilgili yapılan birçok çalışmada demografik değişkenlerin cinsel doyum ile ilişkisi incelenmiştir. Temel ve Vural (2010) yaş, eğitim seviyesi ve gelir düzeyi gibi değişkenlerin cinsel doyum düzeyi üzerindeki etkilerini incelemiştir ve bu etkilerin kadınlar ve erkekler arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Ayrıca, erkeklerde eğitim düzeyi ile cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu belirlemiş ve bu ilişkiye göre, erkeklerde eğitim seviyesinin artmasıyla cinsel doyumun olumlu yönde etkilendiği düşünölmüştür (akt. Özmen, 2021).

Alanyazında yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye dışında yapılan çalışmalarda din,cinsel yönelim,cinsel doyum değişkenlerinin incelendiği örnekler bulunmaktadır. Fakat Türkiye’de yapılan çalışmalarda dini inanç tutumları, toplumsal normlar ve cinsel mit oluşturmada demografik değişkenlerin büyük etkisi olduğu düşünölmektedir ve bu araştırmanın sonuçlarında da görülmektedir. Bu bağlamda gelecekte yapılacak çalışmalarda Türkiye’nin farklı bölgelerinde, farklı yaş gruplarıyla, cinsel yönelimlere bağlı olarak daha büyük örneklem gruplarıyla çalışılması literatüre büyük katkı sağlayacaktır.

SONUÇ

Ulaşılan sonuçlara ve alanyazına bakıldığında Türkiye’de bu konuda yeterli çalışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın gelecekte yapılacak çalışmalara temel oluşturması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edinilen bulgulara göre bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu çalışmadaki örneklemin eğitim seviyesi, ekonomik durumu gibi demografik özellikleri ve katılımcı sayısının kısıtlı olduğu göz önünde bulundurulduğundan daha büyük bir örnekleme çalışılmasının daha sağlıklı bir sonuç vereceği düşünülmektedir. Öncelikle araştırmada örneklemin yaş aralığının yoğunluklu olarak 25-36 yaş grubu içinde kalmasından dolayı beliren yetişkinlik ve genç yetişkinlik özellikleri gösteren bireylerin özerklik, eğitim seviyesi, kentte yaşama düzeyleri yüksek olup değişkenlere göre literatürden farklı sonuçlarla karşılaşılmıştır. Diğer yandan araştırma örneklem grubunun homoseksüel ve heteroseksüel gruptan oluşması fakat örneklem yeteri kadar homoseksüel bireye ulaşamamış olması ve grupların yüksek sosyoekonomik ve eğitim seviyelerinden gelmesi çalışmanın sonuçlarını sınırlandırmıştır.

Yapılacak yeni çalışmalarda örneklem grubunun genişletilmesi, düşük, orta ve yüksek sosyoekonomik düzeyden, eğitim seviyesinden ve daha eşit dağılımlı yaş gruplarına ait olması elde edilen bilgilerin genellenebilirliği açısından olumlu olacaktır. Bir diğer sınırlılık ise bu çalışmada aktif cinsel partneri olan ve cinsel ilişki deneyimi olan bireylerle çalışma şartı konulmuştur. Bu da örneklem grubunu sınırlandırmıştır. Ayrıca evli olan bireylerde cinsel doyum için bireylerin evlilik sürelerinin veri toplama esnasında alınmamıştır. Evlilik süresi, çocuk sayısı ve cinsel doyum arasında ilişki olduğunu gösteren birçok çalışma olduğundan, gelecek çalışmalarda göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aker S, Şahin M.K., Oğuz G. Sexual myth beliefs and associated factors in university students. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 2019;13(4):472-480
- Akkaş, İ. (2019). Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları çerçevesinde ortaya çıkan toplumsal cinsiyet ayrımcılığı. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(77), 97-118.
- Aktu, Y. (2016). Levinson'un kuramında ilk yetişkinlik döneminin yaşam yapısı. *Psikiyatride güncel yaklaşımlar*, 8(2), 162-177.
- Ali, S., & Dhingra, K. (2016). Understanding the relationship between religiosity and marital satisfaction: A review. *Journal of Religion and Health*, 55(6), 2055-207
- Arvas, F. B., & Hökelekli, H. (2017). Dindarlık ile evlilik doyumu ve evlilikte sorun çözme ilişkisi üzerine bir inceleme. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(34), 129-160.
- Atak, H., & Çok, F. (2010). İnsan yaşamında yeni bir dönem: Beliren yetişkinlik. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 17(1), 39-50.
- Ayten, A., & ANIK, E. (2014). Lgbt bireylerde dini inanç, din ve Tanrı Tasavvufu, Dini ve Manevi Başa Çıkma Süreci. *Dinbilimleri Dergisi*, 14(2).
- Barlow, D. H. (1986). Causes of sexual dysfunction: The role of anxiety and cognitive interference. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 54(2), 140-148.
- Barutçu, A. (2014). Annelik-Cinsellik-Beden: Masters Of Sex Dizisi Üzerinden 1950'ler Amerikası Kadınlık Hallerine Bakış. *Ankara Üniversitesi İlefl Dergisi*, 1(2), 37-57.
- Basson, R. (2000). The female sexual response: A different model. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 26(1), 51-65.
- Basson, R. (2015). Human sexual response. *Handbook of clinical neurology*, 130, 11-18.
- Berktaş, F. (2012). Tek tanrılı dinler karşısında kadın. *Milel ve Nihal*, 5(3), 327-329.t
- Blank, H., (2008). *Bekâretin" el değmemiş" tarihi*. İletişim Yayınları.
- Bozkurt, S. (2016). Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Durumunun ve Cinsel Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Byers, E. S., & Macneil, S. (2006). Further validation of the interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 32(1), 53-69.
- Canel, A. N. (2012). Evlilik ve aile hayatı. *Marriage and family life. İstanbul, Turkey: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı*.

- Carey, M. P. (1998). Cognitive-behavioral treatment of sexual dysfunctions. *International handbook of cognitive and behavioural treatments for psychological disorders*, 251-280.
- Caulfield, S. (2000). *In defense of honor: Sexual morality, modernity, and nation in early-twentieth-century Brazil*. Duke University Press.
- Chao, J. K., Lin, Y. C., Ma, M. C., Lai, C. J., Ku, Y. C., Kuo, W. H., & Chao, I. C. (2011). Relationship among sexual desire, sexual satisfaction, and quality of life in middle-aged and older adults. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37(5), 386-403.
- Christopher, F. S., & Sprecher, S. (2000). Sexuality in marriage, dating, and other relationships: A decade review. *Journal of Marriage and Family*, 62(4), 999-1017.
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (2007). Bilgilendirme dosyası- 7: Gençlik ve cinsellik. <http://www.cetad.org.tr/CetadData/Book/32/269201116835->
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). (2006). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması Kitapları 1: Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması. CETAD.
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). (2006). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması Kitapları 2: Yayınları. Cinsel Yaşam ve Sorunları. CETAD.
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). (2007). Cinsel Yaşam ve Sorunları. *CETAD yayını*. s.63-77.
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). (2008). Cinsel Yaşam ve Sorunları (2008). <https://www.cetad.org.tr/CetadData/Books/35/pdf-dosyasini-indirmek-icin-tiklayiniz.pdf>
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). (2013). Bilgilendirme Dosyası: Eşcinsellik. <https://www.cetad.org.tr/CetadData/Books/52/bilgilendirme-dosyasi-10-escinsellik.pdf>.
- Coskun, E. (2016). Türkiye'nin göç rejiminde toplumsal cinsiyet faktörü: Ugandalı göçmen kadınlar örneği. *Fe Dergi*, 8(1), 90-104.
- Çalı, D. (2021). Kadınlarda cinsel doyum üzerine, cinsel mitlerin ve ruminasyonun etkisi (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Çavaş Ş. (2008). Cinsel işlev bozuklukları polikliniğine başvuran vajinismus ve prematür ejakülasyon olgularında psikiyatrik komorbiditenin araştırılması. İstanbul, Bakırköy Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi.
- Çelik, M., & İnanç, B. Y. (2009). Evlilik Doyum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışmaları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 247-269.

- Çiğdem, R. (2016). İslam'in cinsel hayata yaklaşımı. *Journal of Islamic Law Studies*, (28).
- Çolak, A. M., & Cin, F. M. (2019). Kadınların Cinsel Doyumunun İlişki Mutlulukları Üzerine Etkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(35).
- Dang, S. S., Northey, L., Dunkley, C. R., Rigby, R. A., Gorzalka, B. B. (2018). Sexual anxiety and sexual beliefs as mediators of the association between attachment orientation with sexual functioning and distress in university men and women. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 27(1), 21-32.
- Dean, T., & Lane, C. (2001). *Homosexuality and psychoanalysis*. University of Chicago Press.
- del Mar Sánchez-Fuentes, M., Santos-Iglesias, P., & Sierra, J. C. (2014). A systematic review of sexual satisfaction. *International journal of clinical and health psychology*, 14(1), 67-75.
- Derya, Y. A., Taşhan, S. T., Tuba, Uçar., Karaaslan, T., Tunç, Ö. A. (2017). Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumların Cinsel Tabulara Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-8.
- Doğan, S., & Küçükgöncü, S. (2009). Geçmişten Günümüze Cinsellik Araştırmaları. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 46(3).
- Doğan, S., & Saraçoğlu, G. V. (2009). Yaşam boyu vajinismus olan kadınlarda cinsel bilgi, evlilik özellikleri, cinsel işlev ve doyumun değerlendirilmesi. *Balkan Medical Journal*, 2009(2), 151-158.
- Donovan, J. (2009). Feminist Teori, çev: Aksu Bora. *Meltem Ağduk Gevrek, Fevziye Sayılan, İstanbul: İletişim Yayınları*.
- Düzeylerinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ekrem, E. C., Kurt, A., & Önal, Y. (2022). The relationship between sexual myths and intercultural sensitivity in university students. *Perspectives in Psychiatric Care*, 58(4), 2910-2917.
- El Feki, S. (2013). *Sex and the Citadel: Intimate Life in a Changing Arab World*.
- Emiroğlu, B., Ayrancı, E., Bakay, K., Ölçenoğlu, M., Güven, D., Yalçın, İ., & Uyar, M. (2021). The effect of myths about sexuality and the level of knowledge about sexuality on the marital satisfaction in married couples. *Journal of Experimental and Clinical Medicine*, 38(3), 340-344.
- Eryılmaz, A., & Ercan, L. (2010). Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma: Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık mı? *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(34), 119-125.
- Fancher, R. E. (1995). Freud, Sexuality, and the Victorian Era. *Journal of the History of Sexuality*, 6(4), 537-562.

- Fleming, C., & Davis, S. N. (2018). Masculinity and virgin-shaming among college men. *The Journal of Men's Studies*, 26(3), 227-246.
- Foucault, M. (2007). *Cinselliğin Tarihi (2. Baskı)*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Frank, G. A., Moreton, B., & White, H. R. (Eds.). (2018). *Devotions and desires: Histories of sexuality and religion in the twentieth-century United States*. UNC Press Books.
- Freud, S. (1933). "Femininity" in J. Strachey (Ed. and Trans.), *New Introductory Lectures on Psycho-Analysis* (pp. 112–135). SE, 22, 3-182.
- George, D., & Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference*. Routledge.
- Golbaş, Z., Evcili, F., Eroğlu, K., & Bircan, H. (2016). Sexual myths scale (SMS): development, validity and reliability in Turkey. *Sexuality and Disability*, 34(1), 75-87.
- Gölbaş, G. P. (2020). Histeriden Oedipus'a: Freud Teorisinde Kadınlık ve Cinsellik. *Madde Diyalektik ve Toplum*, 3(3), 203-212.
- Gözlü, A. (2018). Antik Yunan Pantheonunda Cinsel Zorbalığın Antropomorfizmi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 1-21.
- Greenberg, J. S., Bruess, C. E., & Oswalt, S. B. (2014). *Exploring the dimensions of human sexuality*. Jones & Bartlett Publishers.
- Gülsün, M., Ak, M., & Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79.
- Güneş, F. (2017). Feminist Kuramda Ataerki Tartışmaları Üzerine Eleştirel Bir İnceleme. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(2), 245-256.
- Heiman, J. R., Long, J. S., Smith, S. N., Fisher, W. A., Sand, M. S., & Rosen, R. C. (2011). Sexual satisfaction and relationship happiness in midlife and older couples in five countries. *Archives of sexual behavior*, 40, 741-753.
- Herzog, D. (2014). *Avrupa'da Cinsellik* (Çev. Z. Yılmaz). İstanbul: Doğan Kitap.
- Höbek Akarsu, R., & Kızılkaya Beji, N. (2021). Spiritual and religious issues of stigmatization women with infertility: a qualitative study: spiritual and religious issues of stigmatization. *Journal of religion and health*, 60, 256-267.
- Hunt, M. E., & Jung, P. B. (2009). "Good sex" and religion: A feminist overview. *Journal of Sex Research*, 46(2-3), 156-167.
- İlkkaracan, P. (2015). Giriş: Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik. P. İlkkaracan (Ed.), *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik*.
- İmam, A. M. ('Müslüman Dinsel Sağ ("Köktendinciler") ve Cinsellik'). *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik*. P. İlkkaracan (Ed.), 75-98.

- İncesu, C. (2004). Cinsel işlevler ve cinsel işlev bozuklukları. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 7(Suppl 3), 3-13.
- Jackson, S., & Scott, S. (2012). *Cinselliği Kuramlaştırmak*. Çev: S. Serezli. Ankara: NotaBene.
- Kaplan, E., & Zeyneloğlu, S. (2018). Geri Çekme Yönteminin Kadınların Cinsel Doyumları ve Evlilik Uyumlarına Etkisinin Belirlenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1), 10-17.
- Kaplan, H. S. (2017). *Cinsel Terapi El Kitabı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Karabulutlu, Ö. (2018). Üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre cinsel mitler. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(3), 155-164.
- Karacan, E., & Balamir Bektaş, R. (2016). The social control of sexuality: An examination of gender and regional effects on Turkish young adults. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 33(1), 87-106.
- Karakurt, Y., & Arıcıoğlu, A. (2022). The Moderation Role of Need of Social Acceptance on the Relationships between Gender Roles and Sexual Quality. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 9(2), 479-490.
- Karlı, N. (2022). Genç ve Yetişkinlerde Çevre Bilinci ve Dindarlık. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (52), 57-78.
- Kavas, E. (2013). Dini Tutum-Stresle Başa Çıkma İlişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (37).
- Kaya, F. Ş., & Uysal, V. (2015). Günümüzde Dindarlık ve Toplumsal Cinsiyet Rolü Algıları Üstüne Bir Araştırma. *Journal of International Social Research*, 8(36).
- Kayır, A. (1996). Cinsel Mitler. In E. Koç (Ed.), *Ero Cinsel Yaşam Ansiklopedisi*. Milano: AMARE Gruppo.
- Kayır, A. (2009). *Cinsellik ve Cinsel İşlev Bozuklukları*. (Editörler: Prof.Dr.Işın B.Kulaksızoğlu, Prof.Dr.Raşit Tükel, Prof.Dr.Alp Üçok, Prof.Dr. İlhan Yargıç, Prof. Dr. Olcay Yazıcı). İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4888. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayın No: 2009/1. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi.
- Keskin, M. (2004). Din ve toplum ilişkileri üzerine bir genelleme. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 4(3), 7-21.
- Kıraç, F. (2013). Eşcinsellikle ilgili dini-psikolojik algılar ve maneviyat: Erkek eşcinsel örneklem.
- Koç, M. (2022). Religion and Sexuality: A Qualitative Study On The Perceptions Of Believers And Non-Believers. *Bilimname*, 48(2).
- Komut, S. (2011). Türkiye’de kadın, cinsellik ve kürtaj. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 3(1).

- Korkmaz, N., & Çetin, S. (2022). The factors affecting sexual satisfaction and sexual myths in married women: A prospective study. *Journal of Health Sciences and Medicine*, 5(5), 1312-1318.
- Kozan, H. (2020). *Psikologların kişilik özellikleri, cinsel mitleri ve eşcinselliğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Kring, B. (2006). The relevance of Kinsey's research of female sexual behavior for modern women. *Sexuality and Culture*, 10, 94-98.
- Kurnaz, M. (2015). *İlk yetişkinlerde dini yönelim-mutluluk ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Lippa, R. A. (2007). The Relation Between Sex Drive and Sexual Attraction to Men and Women: A Cross-National Study of Heterosexual, Bisexual, and Homosexual Men and Women. *Archives of Sexual Behavior*, 36(2), 209-222.
- Marinucci, M. (2020). Queer Feminizme Yönelik Notlar. *ViraVerita E-Dergi*, (11), 69-81.
- Mark, K. P., Vowels, L. M., Bennett, S., & Norwick, J. (2018). Sources for the formation of sexual values in lesbian, gay, bisexual, and straight adults and the impact on sexual satisfaction and desire. *American Journal of Sexuality Education*, 13(4), 399-410.
- Martin, P. (2010). 'These days virginity is just a feeling': heterosexuality and change in young urban Vietnamese men. *Culture, Health & Sexuality*, 12(S1), S5-S18.
- Mensah, E. O. (2023). Husband is a priority: Gender roles, patriarchy and the naming of female children in Nigeria. *Gender Issues*, 40(1), 44-64.
- Merkit, N. (2016). Sigmund Freud'da Uygarlığın Temel Dinamikleri ve Birey Üzerindeki Etkisi. *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 123-140.
- Mernissi, F. (2015). İslam'da Aktif Kadın Cinselliği. Der. İpek İlkcaracan) *Müslüman Topumlarda Kadın ve Cinsellik*, İstanbul: İletişim.
- Millett, K. (2018). *Cinsel politika* (4. Baskı). (S. Selvi, Çev.). *Payel Yayınları*. (Orijinal eser yayın tarihi: 1969)
- Moore, J., Feki, S. E., Reding, A., Kraft, K., Dube, S., Nguyen, T., & Billimoria, H. (2014). The Big Question: How Do Sex and Sexuality Affect One's Role in Society?. *World Policy Journal*, 31(1), 3-8.
- Mosher, D. L. (1979). Sex guilt and sex myths in college men and women. *Journal of Sex Research*, 15(3), 224-234.
- Nimbi, F. M., Ciocca, G., Limoncin, E., Fontanesi, L., Uysal, Ü. B., Flinchum, M., Tambelli, R., Jannini, E. A., & Simonelli, C. (2020). Urology, Gynecology, and Endocrinology (J. Simon & M. Luria, Section Editors). *Urology, Gynecology, and Endocrinology*, 12, 162-169

- Nobre, P. J., Pinto-Gouveia, J., & Gomes, F. A. (2003). Sexual dysfunctional beliefs questionnaire: A measure to assess sexual beliefs as vulnerability factors to sexual dysfunction. *Sexual and Relationship Therapy, 18*, 171-204.
- Ok, Ü. (2011). Dini tutum ölçeği: ölçek geliştirme ve geçerlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8*(2), 528-549.
- Okci, B. (2017). *Cinsel yönelimin bağlanma stilleri, cinsel doyum ve psikopatoloji yönünden değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Okumuş, E. (2016). Toplum Bağlamında Din-Kültür Etkileşimi. *Electronic Turkish Studies, 11*(7).
- Oniz, A., Keskinoglu, P., & Bezircioglu, I. (2007). The prevalence and causes of sexual problems among premenopausal Turkish women. *The journal of sexual medicine, 4*(6), 1575-1581.
- Ölmez, K. (2021). *Kitab-ı Mukaddes de Kur'an-ı Kerim'de eşcinsellik* (Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi).
- Örüklü, C., Dağcı, D. G., & Çakmak, S. (2021). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere bakış açısı ve ilişkili faktörler. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 13*, 71-87.
- Özdemir, Ö. & Yılmaz, M. (2020). Sağlık Profesyonellerinin Cinsel Mitlere İnanma Durumlarının Belirlenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 4* (3), 221-232.
- Özmen, S. (2021). *Eşcinsellerin Cinsel Doyumlarının Psikolojik Dayanıklılık ve Ruhsal Travmalara Göre İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi).
- Öztürk, C. Ş., & Arkar, H. (2018). Temperament and character dimensions, marital adjustment, and sexual satisfaction in couples with sexual dysfunction. *Turkish J Clinical Psychiatry, 21*, 231-244.
- Pleck, J. H., Sonenstein, F. L., & Ku, L. (1994). Masculinity ideology: Its impact on adolescent males' heterosexual relationships. *Journal of Social Issues, 50*(4), 67-86.
- Robinson, P. A. (1973). Havelock Ellis and modern sexual theory. *Salmagundi, 21*, 27-62.
- Rodoplu, A. (2019). *Evli çiftlerde evlilik uyumu ile cinsel doyum arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Rossi, A. S. (1986). Sex and gender in an aging society. *Daedalus, 141-169*.
- Rubin, G. (1975). The Traffic in Women: Notes on the "Political Economy" of Sex. In R. R. Reiter (Ed.), *Toward an Anthropology of Woman* (pp. 157-209). New York: Monthly Review Press.

- Rupp, L. J. (1989). Feminism and the Sexual Revolution in the Early Twentieth Century: The Case of Doris Stevens. *Feminist Studies*, 15(2), 289-309.
- Rust, J., & Golombok, S. (1986). The GRISS: a psychometric instrument for the assessment of sexual dysfunction. *Archives of Sexual Behavior*, 15(2), 157-165.
- Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). *Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.
- Sağır, Z. (2020). Özgeçilik ve dini tutum: Farklı meslek grupları üzerine nicel bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(13), 285-319.
- Sakallı, N., Karakurt, G., & Uğurlu, O. (2001). Evlilik öncesi yaşanan cinsel ilişkiye ve kadınların evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunmasına karşı tutumlar. *Psikoloji Çalışmaları*, 22, 15-29.
- Saygılıgil, F. (2015). *Toplumsal cinsiyet tartışmaları*. Dipnot Yayınları
- Schoenfeld, E. A., Loving, T. J., Pope, M. T., Huston, T. L., & Štulhofer, A. (2017). Does sex really matter? Examining the connections between spouses' nonsexual behaviors, sexual frequency, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Archives of sexual behavior*, 46(2), 489-501.
- Sikdar, A., & Mitra, S. (2012). Gender-role stereotypes: perception and practice of leadership in the Middle East. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*, 5(3), 146-162.
- Smith, L. (2015). Religiousness and sexual attitudes revisited: The role of intrinsic and extrinsic religiosity. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 54(4), 651-666.
- Sommantico, M., Donizzetti, A. R., Parrello, S., & De Rosa, B. (2019). Gay and lesbian couples' relationship quality: Italian validation of the Gay and Lesbian Relationship Satisfaction Scale (GLRSS). *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*, 23(3), 326-348.
- Söğüt, E. (2019). Eşcinselliğe Kuşaklararası Yaklaşım Farklılıkları: Trabzon Örneği. *İmgelem*, 3(5), 317-343.
- Sönmez, Ö. A. (2016). Dindarlığın Ölçülebilirliği Üzerine Geliştirilen Dindarlık Ölçekleri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (36), 557-578.
- Štulhofer, A., Buško, V., & Brouillard, P. (2010). Development and bicultural validation of the new sexual satisfaction scale. *Journal of sex research*, 47(4), 257-268.
- Sungur, M. Z. (1998). Cinsel eğitim. *Klinik Psikiyatri*, 2, 103-108.
- Şahbaz, T. (2017). *Cinsel mitlerin cinsel işlev bozukluğu ve kaygı üzerine etkisi* (Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi).

- Şar, F. (2017). *Resimli Cinsel Terapi El Kitabı* (1. Baskı). İstanbul: CK. Yayınevi.
- Şimşek, Ç. (2015). Sağlık çalışanlarının cinsel mit inançlarının cinsel doyumlarına etkisi. *Marmara Üniversitesi yayınları*.
- Şimşekdir, Ö. *Antik Yunan ve Roma toplumlarında toplumsal cinsiyetin şekillenmesi ve cinsellik kavramı* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Şirin, T. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Dini Tutumları ile Ruh Sağlığı İlişkisinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 65-88.
- Şişman, S. (2020). *Konya İl Merkezinde Yaşayan 15-49 Yaş Kadınlarda Cinsel Bilgi Cinsel İşlev Bozuklukları ve Cinsel Doyumun Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Torun, F., Torun, S.D., Özaydın, A.N. (2011). Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24, 24-31
- Tuğrul, C., Öztan, N., & Kabakçı, E. (1993). Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği'nin standardizasyon çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4(2), 83-88.
- Tuğut, N. (2016). Yeni Cinsel Doyum ölçeğinin Türkçe versiyonu: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 4(2), 183-195.
- Turan, S. (2014). Günah, Hastalık ya da Alternatif Bir Yaşam Biçimi Mi? Modern Yahudi Mezheplerinde Homoseksüellik Konusunda Yaşanan Kırılmalar. *Journal of Istanbul University Faculty of Theology*, (30), 135-172.
- Uludağ, E., Güleroğlu, F. T., & Uçtu, A. K. (2021). Effects of Sexual Behaviour, Intercourse, Satisfaction-Related Myths and Perceived Spirituality on Sexual Dysfunctions in Muslim Pregnant Women. *Journal of Religion and Health*, 1-15.
- Ulusoy, A. N. (2021). *Ev kadınlarında tükenmişliği yordamada eş desteği ve evlilik uyumunun rolü* (Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi).
- Uyar Ekmen, B., Özkan, M., & Gül, T. (2017). İnfertilite Tedavisi Gören Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi. *Klinik Psikiyatri*, 20, 209-217.
- Uzomah, M. M., & Falana, T. C. (2020). Sex, feminism and sexual revolution. *Social Sciences, Humanities and Education Journal (SHE Journal)*, 1(3), 10-28.
- Vural, B. K., & Temel, A. B. (2010). Cinsel Doyumun Yordanmasında Bazı Faktörlerin İncelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 24-34.
- Vurgeç, B. A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere İlişkin İnanç ve Tutumları. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 10(3), 392-403.

- World Health Organization. (1998). The World health report: 1998 : Life in the 21st century : a vision for all : report of the Director-General. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/42065>
- World Health Organization. (2006). The world health report : 2006 : working together for health. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/4343>
- Yarhouse, M. A., Morgan, T., Anthony, K., & Sadusky, J. (2017). Celibate gay Christians: Sexual identity and religious beliefs and practices. *Journal of Pastoral Care & Counseling*, 71(1), 52-59.
- Yaşar, H., Özkan, L. & Tepeler, A. (2010). Kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluklarına güncel yaklaşım. *Journal of Clinical and Experimental Investigations*, 1 (3), 235-240 .
- Yılmaz Esencan, T., & Kızılkaya Beji, N. (2015). Günümüze değin cinsellik konusunda yapılan çalışmaların irdelenmesi (Derleme). *Androloji Bülteni*, 17(63), 301-310.
- Yüksel Ş. Kadın cinselliği. Cindoğlu D, editör. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD) Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi. <http://www.cetad.org.tr/CetadData/Books/37/pdf-dosyasini-indirmek-icin-tiklayiniz>.
- ZAFER, C. (2018). Postmodern Zamanlarda Dine Bakış. *Journal of International Social Research*, 11(61).

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Yaşınız
2. Cinsiyet Kadın () Erkek ()
3. Cinsel yönelim Heteroseksüel () Homoseksüel () Transseksüel ()
Biseksüel () Panseksüel () Queer () Diğer ()
4. Medeni Durum Bekar () Evli () Ayrılmış/Boşanmış ()
5. Doğum yeri Köy () Kasaba () Şehir ()
6. Büyüdüğü yer Köy () Kasaba () Şehir ()
7. Eğitim Durumu Okur yazar () İlkokul mezunu () Ortaokul mezunu ()
Lise mezunu () Üniversite mezunu () Yüksek lisans ve üzeri ()
8. Gelir Durumu 4250 TL ve altı () 4250-6000 () 6000-8000 () 8000 ve üzeri ()
9. Gelir durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz? Düşük () Orta () Yüksek ()
Çok yüksek ()
10. İlk cinsel ilişki deneyimlediğiniz yaş
11. İlk cinsel deneyiminizi nasıl değerlendirirsiniz ?**?
12. Cinsellikle ilgili ilk bilgiyi nereden aldınız Aile() Arkadaş () Okul ()
Porno() İnternet() Sosyal media () Dini kurum () Diğer ()
13. Cinsellikle ilgili eğitim aldınız mı? Evet () Hayır ()
14. Cinsel olarak aktif bir partneriniz var mı? Evet () Hayır ()
15. Partnerinizle ne kadar süredir birliktesiniz? 0-3 ay () 3-6 ay () 6-12 ay () 1-2
yıl () 2 yıldan fazla ()
16. Evliyseniz, evlilik öncesi cinsel ilişki yaşadınız mı? Evet () Hayır ()
Uygun değil ()
17. Evlilik öncesi cinsel ilişkiyle ilgili düşünceniz nedir? (Birden fazla
işaretleyebilirsiniz)
Evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşıyım ()
Evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşı değilim ()
Bir fikrim yok ()
Erkek evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmelidir ama kadın girmemelidir ()

- Kadın evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmelidir ama erkek girmemelidir ()
Her iki birey de evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmelidir ()
Her iki birey de evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmemelidir ()
18. Anne- baba veya bakım veren kişilerin evlilik öncesi cinsel ilişkiye dair düşünceleri nedir?
Her ikisinin de evlilik öncesi cinsel ilişkiye dair düşüncesini bilmiyorum ()
Her ikisi de evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşıdır ()
Her ikisi de evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşı değildir ()
Annem karşıdır, babam değildir ()
Annem karşı değildir, babam karşıdır ()
19. Ailede cinsellik konuşulur mu? Hiç () Nadiren () Bazen () Sık sık () Her zaman
20. Ne sıklıkla mastürbasyon yaparsınız? Hiç () Nadiren () Bazen () Sık sık () Her zaman
21. Haftada kaç kere cinsel ilişkide bulunursunuz? Hiç () Bir kez () İki kez () Üç ve üçte fazla ()
22. Daha önce cinsel bir sorun yaşadınız mı? Evet () Hayır ()
23. Cinsel bir probleminiz olduğunda kimden yardım istersiniz? Doktor () Terapist () Aile () Arkadaş () Din insanı ()
24. Cinsel problemlerinizi varsa tanı aldınız mı? Evet () Hayır ()
25. Cinsel işlev bozukluğu tanısı aldıysanız size uyanı/uyanları işaretleyiniz.
Vajinismus () Erken boşalma () Sertleşme/ Ereksiyon problem () Disparoni () Anorgazmi () Geç boşalma ()
26. Yaratıcıya/Allah'a/Tanrı'ya inanıyor musunuz? Evet () Hayır () Kararsızım ()
27. Dini inancınız nedir? İslamiyet () Hristiyanlık () Yahudilik () Budizm () Dinsizlik () Hiçbiri () Diğer ()
28. Eğer dini inancınız varsa ne sıklıkla ibadet edersiniz?
Her gün () Hiçbir zaman (Haftada bir kez () Haftada iki kez () Haftada üç ve üçten daha fazla () Ayda bir kez () Yılda iki ve daha az ()

EK-2. Ok- Dini Tutum Ölçeği

Değerli katılımcı; aşağıda bulunan her bir cümlemin üzerinde “Hiç Uygun Değil”, “Uygun Değil”, “Biraz Uygun”, “Uygun” ve “Tamamen Uygun” seçenekleri yer almaktadır. Her bir cümleyi dikkatlice okuyunuz ve size en uygun olan seçeneği (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

	Hiç Uygun değil	Uygun Değil	Biraz Uygun	Uygun	Tamamen Uygun
Dinin gereksiz olduğunu düşünüyorum	()	()	()	()	()
Dinin inancın insanlara yararından çok zararı olduğunu düşünüyorum	()	()	()	()	()
Ezan, dua veya ayet gibi dini okumaları dinlediğimde duygulanırım	()	()	()	()	()
Dini etkinliklere katıldığımda gerçekten zevk alırım	()	()	()	()	()
Yaşamımın dini değerlere uygun olup olmadığına dikkat ederim	()	()	()	()	()
İnanmış dinin gereklerini yerine getirmeye çalışırım	()	()	()	()	()
Zor zamanlarda Allah'ın bana çok yakın olduğunu düşünüyorum	()	()	()	()	()
Allah'ın bana çok yakın olduğunu hissediyorum	()	()	()	()	()

EK-3. Algılanan Dindarlık Ölçeği

ALGILANAN DİNDARLIK ÖLÇEĞİ

Aşağıda dini tutum ve davranışlara yönelik bazı ifadeler verilmiştir. Lütfen bu ifadelerle ilgili görüşünüzü/düşüncenizi, verilen derecelendirmeyi kullanarak belirtiniz.

1	2	3	4	5	6
Bana çok uygun	Bana çoğunlukla uygun	Bana biraz uygun	Bana pek uygun değil	Bana çoğunlukla uygun değil	Bana hiç uygun değil

1) Dini değerler benim hayat görüşümde önemlidir.	1	2	3	4	5	6
2) Hayatı yaşayış biçimimde dini değerler önemli rol oynarlar.	1	2	3	4	5	6
3) Dini inancım yoktur.	1	2	3	4	5	6
4) Dini inanç sisteminin izin vermediği şeyleri yapmaktan çekinirim.	1	2	3	4	5	6
5) Dini inanç sisteminin izin vermediği şeyleri yapmam.	1	2	3	4	5	6
6) Dini inancımın gerektirdiği ibadet ve ritüelleri yaparım.	1	2	3	4	5	6
7) Dini inanç sistemime ters düşen bir davranış yaptığımda vicdanen rahatsız olurum.	1	2	3	4	5	6
8) Hayatımda dini öğretilerin hiçbir önemi yoktur.	1	2	3	4	5	6
9) Günlük yaşamımda dini öğretilere uygun davranmayı önemserim.	1	2	3	4	5	6

EK-4. Cinsel Mitler Ölçeği

İFADELER		Asla Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Eşcinsellik bir hastalıktır.					
2	Eşcinsellik tedavi edilmelidir.					
3	Eşcinseller toplum için zararlıdır.					
4	Eşcinsel erkekler kadın gibi davranır.					
5	Bireyin cinsel yönelimi dış görüntüsünden (giyimi, konuşması, davranışları) anlaşılır.					
6	Erkekler matematik gibi zeka gerektiren işlerde kadınlardan daha başarılıdır.					
7	Ev işleri kadınların görevidir.					
8	Erkeğin kararları kadınlara göre daha gerçekçi / mantıklıdır.					
9	Erkekler kadınlardan daha rekabetçidir.					
10	Kadınlar yardıma muhtaçtır.					
11	Erkek olmak, kadın olmaktan daha değerlidir.					
12	Yaşlı bireylerin cinsel ilişkide bulunması doğru değildir.					
13	Yaşlanma ile birlikte cinsel yaşam sona erer.					
14	Menopoza girmek (adetten kesilmek), kadının cinsel yaşamını sona erdirir.					
15	Doyumlu bir cinsel yaşam için genç olmak şarttır.					
16	Cinsel ilişkinin her aşaması erkeğin kontrolünde olmalıdır.					
17	Kadın, cinsel ilişkide eşinin isteklerine göre hareket etmelidir.					
18	Cinsel ilişkide eşini memnun etmek kadının görevidir.					
19	Mastürbasyon yapmak fiziksel hastalıkların gelişmesine neden olur.					
20	Mastürbasyon yapmak psikolojik sorunlara neden olur.					
21	Eşlerden birinin rızası dışında gerçekleşen cinsel ilişki "tecavüz" sayılmaz.					
22	Erkek çocuklar tecavüz kurbanı olmazlar.					
23	Tecavüze uğrayan erkek çocukları büyüdüklerinde eşcinsel olurlar.					
24	Kadınlar dış görünüşleri / giyimleri ile cinsel şiddetin ortaya çıkmasına neden olurlar.					
25	Cinsellik, cinsel ilişki (cinsel birleşme) demektir.					
26	Eşlerin cinsel hazı yaşayabilmeleri için cinsel ilişki şarttır.					
27	Cinsel ilişki mutlaka orgazmla (haz / tatmin) sonuçlanmalıdır.					
28	Kadınlar yalnızca "cinsel ilişki" yoluyla orgazma ulaşabilirler.					

EK-5. Cinsel Doyum Ölçeği

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sizce, sizin ve eşinizin önsevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşinizle sevişmekten kaçınırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşabilir mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr bulur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

Erkek Formu

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan, sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

Cevaplar :	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Cinsel yönden kolay uyanlır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz, boşalmayı geciktirebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, tedirgin ve endişeli olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel organınızın, eşinizin cinsel organına girmesinden zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığını sorarmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
10. İlişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı engelleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
14. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Önsevişme (öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızın sertleştiği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
17. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (hastalık gibi durumlar dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
18. Eşinizle karşılıklı mastürmasyon yapmaktan (kendinizi tatmin etmekten) zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eşinizle sevişmek istediğinizde, ilişkiyi siz başlatır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
20. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

EK-6. Yeni Cinsel Doyum Ölçeği

Yeni Cinsel Doyum Ölçeği

Aşağıda yer alan maddeleri okurken son altı ay içindeki cinsel yaşamınızı düşününüz. Son 6 ay içindeki cinsel yaşamınızı en iyi yansıtan, memnuniyet derecenizi belirten numarayı daire içine alınız.

Ölçek Maddeleri	Hiç memnun değilim	Biraz memnunuz	Orta düzeyde memnunuz	Çok memnunuz	Son derece memnunuz
1. Cinsel uyanılma yoğunluğum	1	2	3	4	5
2. Cinsel boşalmamın (orgazm) kalitesi	1	2	3	4	5
3. Cinsel ilişki boyunca kendimi cinsel zevkte teslim etme ve bırakmam	1	2	3	4	5
4. Cinsel ilişki boyunca odaklanmam/konsantrasyonum	1	2	3	4	5
5. Eşime/partnerime cinsel tepki biçimim	1	2	3	4	5
6. Vücudumun cinsel açıdan fonksiyonelliği (işlevselliği)	1	2	3	4	5
7. Cinsel ilişki sırasında duygusal serbestliğim (açılmam)	1	2	3	4	5
8. Cinsel ilişki sonrasındaki ruh halim	1	2	3	4	5
9. Cinsel boşalma (orgazm) sıklığı	1	2	3	4	5
10. Eşime/partnerime tattırdığım zevk	1	2	3	4	5
11. Cinsel ilişki sırasında aldığım ve verdiğim arasındaki denge	1	2	3	4	5
12. Cinsel ilişki boyunca eşimin/partnerimin duygusal paylaşımı (açılması)	1	2	3	4	5
13. Cinsel ilişkiyi eşimin/partnerimin başlatması	1	2	3	4	5
14. Eşimin/partnerimin cinsel boşalma (orgazm) becerisi	1	2	3	4	5
15. Eşimin/partnerimin kendisini cinsel zevk için teslim etmesi (bırakması)	1	2	3	4	5
16. Eşimin/partnerimin benim cinsel ihtiyaçlarımla ilgilenme tarzı	1	2	3	4	5
17. Eşimin/partnerimin cinsel yaratıcılığı	1	2	3	4	5
18. Eşimin/partnerimin cinsel ilişkiye hazır olması	1	2	3	4	5
19. Cinsel ilişkimin çeşitliliği	1	2	3	4	5
20. Cinsel ilişkimin sıklığı	1	2	3	4	5

EK-7. Ölçek İzinleri

Ölçek izini hkn. > Gelen Kutusu x

B

Merhaba hocam, Umarım iyisinizdir. Ben Ufuk Üniversitesi Psikoloji bölümü yüksek lisans öğrencisiyim. Dindarlık ve cinsel mitler ile cinsel doyumun ilişkisini i

14 Eylül Per 23:39 (3 gün önce) ☆

f

Alıcı: ben ▾

15 Eylül Cum 06:06 (2 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Merhaba ölçek formu ektedir. Atıfta bulunarak çalışmanızda kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar diliyorum.

Android için [Outlook](#) edinin

Ölçek izini hkn. > Gelen Kutusu x

B

Berfin Ertem

Merhaba hocam, Umarım iyisinizdir. Ben Ufuk Üniversitesi Psikoloji bölümü yüksek lisans öğrencisiyim. Dindarlık ve cinsel mitler ile cinsel doyumun ilişkisini i

14 Eylül Per 23:33 (3 gün önce) ☆

15 Eylül Cum 07:54 (2 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Tabi ki kullanabilirsiniz Berfin. Kolaylıklar dilerim. Uzeyir

↩ Yanıtla

↪ Yönlendir

Ölçek izini hkn. Gelen Kutusu x

Merhaba hocam, Umarım iyisinizdir. Ben Ufuk Üniversitesi Psikoloji bölümü yüksek lisans öğrencisiyim. Dindarlık ve cinsel mitter ile cinsel doyumun ilişkisini i

14 Eylül Per 23

Alıcı: ben

8 Ekim Paz 01:50 (3 gün önce) ☆

Sayın Ertem
Ölçeği kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar
Prof. Dr. Nilüfer TUĞUT

Android için [Outlook](#) edinin

...

İleti kısaltıldı [Tüm iletiyi görüntüle](#)

EK-8. Etik Kurul Onayı

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-81182178-605.99-24830
Konu : Necmiye Berfin ERTEM (Etik Kurul Onayı)

26.04.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 08.03.2022 tarihli ve E-96064710-5014.10-23241 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi **Necmiye Berfin ERTEM**'in, , **Doç. Dr. Rahşan BALAMİR BEKTAŞ**'in tez danışmanlığında devam ettirdiği “**Dindarlık ve Cinsel Mitler İle Cinsel Doyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**” konu başlıklı tez çalışması, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulumuzun 29.03.2022 tarih ve 2022/03 sayılı toplantısında Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi çerçevesinde değerlendirilmiş olup, etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz/rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa KILIÇ
Kurul Başkanı

DAĞITIM:

Gereği:
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Bilgi:
Rektörlük Makamına

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı : Necmiye Berfin Ertem

Eğitim Durumu:

Lisans : TED Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Yüksek Lisans : Ufuk Üniversitesi Psikoloji

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Tarih : 12.10.2023